

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv05i04

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 5 Issue 4
January 1923

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 5, Iss. 4)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

GERECHTICKET—(JUSTICE)

הנלה של מלחין

וְעַלְמָנָה
בְּעַלְמָנָה
בְּעַלְמָנָה
בְּעַלְמָנָה

אֲפִיצִיעַלְעָר אַרְנָאוֹ פּוֹז דָּעֵר אִינְטַעַרְנָעַשְׁאַנְאָל לִיְדִים נַאֲרַמְעַנְתָּ וּזְאִירְקָעָרָס יַזְנִיאָז

Vol. V, No. 4,

New York, Friday, January 26, 1923.

פֶּרְדִּיקְטָנוֹג, 26 טען יאנואר, 1923

PRICE 9 CENTS

וַיֹּאמֶר פְּרָעָה יְהוָה אֱלֹהִים מֵתִינְגָּעָן אֵין טָאָרָנְטָא

הער ארגאניזאציאנס-קאמפיאן צוועי
צען די קלואקמאכער אין טאראנטא, קעַ
געדר, ווידער אומאל דארט אויפעטוביין אַ
שטערקבע יוניאן, איז איז פולען גאנגע.
הער ארגאניזאציאנס-קאמפיאן איז אונז
טער הער אויפויכט פון וויס-פרעווידעלט
סאול ווידמאן און ער טויט אלץ וואס איז
נאר מענלאיך הער ארגאניזאציאנס קאמפ-
פיין זאל ברענגען צו געווינשטע רעוזל-
מאטען.

פארך דעם ראנערשטאג אוענט האט
ברודער זוידמאן אראנו-שיירט א גרויסען
מאסמייטינג פארך די ליידיס גארמענט
וואירקערס פון טאראנטא און וויס-פרע-
זידען איהן אדרעסידען די פארוזמלונג.
ברודער פיענברג ווועט דארט אויך הא-
בען א מיטיגע מיט די באאטטע און די
טעןיגע מיטנליידער פון דער יוניאן, און
זיין וויזיט ווועט געוויס צונגעבען מיט די
אלע וואס זינגען דארט פארזומען מיט'ן
ארגאניזאציאנס-קאמפיאן. זיין וויזיט
וועט גאנץ געוויס נאך מעהר פאר-
שטערקבען די טעטיגקייט צו שאפען איז
טאראנטא א שטערקבע, מעכטיגע. קלואס-
מאכער יוניאן.

וועהלהען אַפְּצִיעַלְעַ מַעַלְדוֹנָגֶן צו אַלְעַ
נוּ וּוּעֲדָנוּ אֵין בָּאַלְטִימָאָה.

וועהלהען אַפְּצִיעַלְעַ מַעַלְדוֹנָגֶן פָּאָר אַונְזָעַר אַיְזָנָ
בָּעַדְנוֹשָׁאַמָּאָלָן, אַוְיָפְּן פָּאָזָן פָּוּן בָּרוֹדָעָר
בָּעַזְוַיְגָנִירָטָן. דָּעַר עַרְזָוָעַהָלְטָעָר פָּרוֹזִירָעָנָט
בָּזָיְזָאָפְּעָן פָּאַרְעָנְדִּיגָּעָן דָּעַם טָעָרְמָיְן, בִּזְוּ
דָּעַר נַעַקְסָטָעָר רַעַנְעַלְעַד קָאַנוּוֹעַנְשָׁאָן אַיְזָן
בְּאַנְאָטָמָיְן, 1924.

בָּאַשְׁלִיסָעָנָרָיְן צו דָּוְפָּעָן אַפְּצִיעַלְעַ
קָאַנוּוֹעַנְשָׁאָן, הָאָט דָּעַר דָּוְשָׁעַנְעָרָאָל עַקְוּעָ
חוּטָיוּוּ בָּאָאָרָד אַוְיָפְּגָעָנָעָבָעָן וַיְיָזָעָ
עַס דָּעַכְתָּ צו קָעַנְעָן אַלְיָוָן עַרְזָוָעַהָלָעָן אַ
פְּרַעְזִירָעָנָט, וּוּ רְאָס וּוּעָטָט אַיְם עַרְ
לוּבְּבָטָ פָּוּן סַעַקְשָׁאָן 9, אַדְשִׁיקָעָל 111,
פָּוּן אַונְזָעַר קָאַנְסְּטִיטּוֹשָׁאָן. מִיר הָאָבָעָן
אַבְּשָׁר גַּעֲפִיהָלָטָן, אָוּ עַס אַיְזָן אַונְזָעַר פְּלִיכָּטָ
צָוּוֹאַמְעַנְצָוְרוֹפָעָן אַונְזָעַר גַּאנְצָעָ אַינְטָעָרָ
גַּעַשְׁאָנָאָלָן, וּוּלְכָעָן וְאָל דָּוְרָךְ אַיְהָרָעָ לְאָזָ
טָאָל דָּעַלְגָּאָטָעָן עַרְזָוָעַהָלָעָן דָּעַם פָּרוֹזִירָעָ
עַנְטָן, כְּדִי דָּעַר עַרְזָוָעַהָלָטָעָר הַוִּיפְטָ
בָּאַמְטָעָר פָּוּן אַונְזָעַר אַרְגָּאַנְיּוֹצָעָיָן וְאָל

וְעַטָּעֶר בְּאַדָּאָה שִׁיקָּעַן אֲדוֹיִס
— דֵי קָאנּוּוּנְשָׁאָן וּוּעַט גַּעַהְאַלְטָן

גְּרוֹס : —

מִיד שִׁיקָּעַן אַיִד דָא, אַיִן נַאֲכָעַן פָוּן
וּשְׂעַנְעַאלְל עַקְוּקְוָטְיוּוּ בְּאַאֲדָר אַינְטָעָרָט
נוֹשָׁאָנָאָל לְיִידִים גַּאֲרְמַעַנְט וּוּאַירְקָעָרָט
נַיאָה, אָן אַפְּצִיעַלְעָן אַוְיפָּהָוּ צָוּ קְוִמְעָן
אָ כְּפָעַזְיַעַלְעָר קָאנּוּוּנְשָׁאָן פָוּן אַונְזָעָר
יַגְּפָעַרְנָעַשְׁאָנָאָל, וּוָאָס וּוּעַט זִיךְ אַנְהָוִי-
עָנוּ דָאַנְעַרְשָׁטָאג, דָעַם 16טָעַן פֻּבְרוֹאָה,
1 אָ זַיְגָעָד אַיִן דָעַר פּוּיָה, אַיִן חַאֲטָעָל
יַעֲרָסָאָן, בָּאַלְטִימָאָה, מַעֲרִילָאָנָה.
דָיוּעָ קָאנּוּוּנְשָׁאָן וּוּעַרט גַּעַרְוָפָעָן פָּאָר
נָגָר סְפָעַזְיַעַלְעָר אַוְיפָּגָאָבָע צָוּ עָרָ-

אַקְאָלָם שְׁטַעַלְעָן
פְּאָנָד פָּאָר דָעַם
אַס-קָאמְפִּין

עקטיניג פְּדֻעַוִידָעֵנֶט נִינְפָּא אֹן סַעַד
אַינְטָעָרְנָעָשָׂאָנָאָל לְאָקָאָל.

דִּינְסְטָאג, דָּעַם (בְּגַטְעָן) יָאָנוֹתָה, אַיְזָן
פָּזָן דָּוְצָעָנְעָרָאָל אָפִים פָּזָן אָוְנוֹעָר אַיְזָן-
טָעָרְנָעָשָׂאָנָאָל אָרוֹיסָן עַשְׁיקָט גַּעֲוֹוָאָרָעָן אַן
אָפִיעַעַלְעָרָרָה רֹותָה פָּאָרָה אַסְפָּעָצִיעַלְעָרָקָאָן
וּעְנָשָׂאָן פָּזָן אָוְנוֹעָר אַינְטָעָרְנָעָשָׂאָנָאָל, דָּיְזָן
סָאָנוֹוָעָנָשָׂאָן וּוּעָרָטָן גַּעֲרָוָפָעָן פָּאָרָה דָּעַם
15 טָעָן פְּעַבְרוֹאָה, 1923, אַיְזָן בָּאַלְמִיכָּאָה.
דָּעַרְקָאָנוֹוָעָנָשָׂאָן רֹותָה אַיְזָן אָוְנְטָעָרְגָּעָי
שְׁרִיבָעָן פָּזָן עַקְטִינִיג פְּדֻעַוִידָעֵנֶט סָאָלוֹוָאָי
דָּדָאָרָעָן נִינְפָּא אֹן סָעָרְעָטָאָרָדָטָרָעָוָשָׂוָרָעָד
אָבָּבָכָּאָרָאָתָה, אֹן סָעָוָטָזָרָזָוָיָרָעָד
עוֹ אַלְעָן אַגְּנָעָשָׂלָאָסָעָן לְאָקָאָל יוֹנִיאָנָס!

אַינְטָעָרְנָעָשָׂאָנָאָל צְוַיִּיף אַגְּרִיזִיפָעָן אַרְגָּזָאַנְזָאַצִּיאָא

**שעל רעטער באראפ באזוכט שיכנא איז
היא אינטערעסן פיז דער זוניאז**

בआארד פון דער פלאוקמאכער יוניאן. ער
וועט אויך באזובען די לאקאָל עקוועקי-
טיוועס און וועט אויפגעמען די פאָר-
שיידענע פלאגנעם וואָס זייןען געמאכט
געוואָרען צום דושענעראל אָפִים, איי פון
די שיקאנָאָעד לאקאָלס פון אונזער אַינְ-
טערגעשָׁאנָאָל, איי פון אַינְצָעלְנָעָ מיטנְלי-
דעָ.

בעקרעטעד באראָה וועט געוויב ניט
שְׂפָאָדרען קיון מיה אליז אַויסצּוֹנוֹלְיִיבָּעָן,
עוֹ ברענְגָּעָן אליז אַין דער בעסטער אָרדְ-
נוֹנָגָן, כְּדֵי דֵי יוניאָן-טַעַטְינְגִּיט אַין שִׁי-
הָאָנָאָ זָאָל פון קיון זָאָךְ נִיט גַּעַשְׁטָעָרט
וועדרען אַוְיֶסְן וועג פון פְּרָאָגְרָעָס; קיון
זָאָךְ זָאָל נִיט שְׁטָעהָן אַין וועג די לאקאָלס
אַנְצָוֹפִּיהָרָעָן זְיַעַרְעָ קָאָמְפִּיְינָס צָו קְרָעָפִּי-
טִינְגָּעָן, מעהָר צָו פָּאָרְפָּעָסְטִינְגָּעָן די יונְ-

ונטערס וואו עס ווערט געמאכט לוייז
ס גארמענטס.
עס איז קיון פראגע ניט, דאס די
טיגליידער פון צלע אונזערע לאקסאלס
ולען דעם טעksam בעצאהלען. דעררוילע
גער איז נאך ניט קיון סך געלט אריינז-
סומען פון די לאקסאלס פאר דעם ספער-
עלען טעksam, און עס איז געשטעלט גע-
זערן א פארלאנג צו די לאקסאלס, דאס
דער לאקסאל, לויט זיין גרויס און לויט
גע מעגלייךיטען, זאל דעררויל אויס-
גען פון זיין טדעושורי א סומע געלט,
יפן חשבו פון דעם ספצעיעעלען טעמס,
יסס די אינטערנעשאנאל זאל ניט זיין
הינדרט, צוליב געלט, וויטער אונגעhn
ט דעם גרויסען ארגאניזאציאנס-קאמ-
טמפיין איבערן לאנד, וועלכער איז
זין איצטער איז פולען גאנג.
די פארשטעהער פון די ניו-יירקער
קאלאס האבען גענווי באטראקט די זאך
(שלום אוניות זוישט 8)

פָּאָרָאכְטָאנְגַּעַן צִיְּטוֹוָאָךְ דָּעַם 17 טָעַן
יִזְנּוֹאָרֶה אֵין אַיִּז דָּעַר אִינְטָעַרְנָעַשְׁאַנְגָּל
בִּילְדִּינְגַּן גְּעוּוֹעַן אֵ צְוֹאָמְכַעְנְקָגְפָּט פָּוֹן דִּי
לְאָקָאָל בָּאָמְכָאָטָע אָזָן עַקְזּוּקְזּוּיָּוּ בָּאָאָרֶד
מְעַמְּבָּעָרָס פָּוֹן דִּי אִינְטָעַרְנָעַשְׁאַנְגָּל לְאֵי
קָאָלָס אֵין נִיּוֹ יִאָרֶךְ דָּעַר צְוֹאָזְמַעְנְקָגְפָּט
אֵין אִינְגְּנָעַרְפָּעַן גְּעוּוֹאָרָעַן פָּוֹן דָּעַר דָּרְיוּ
דָּעַר קָאָמִיכָאָטָע פָּוֹן אָנוֹזָעָרֶד דָּזְשַׁעְנְעָרָאָל עַקְ
עַקְוּקְטִיָּוּ בָּאָאָרֶד, בָּאַשְׁתָּעָהָעָנָד פָּוֹן סֻעַּ
דָּעַטָּאָר בָּאָרָאָתָה, עַקְטִינְגַּן פְּרָעָוִידְעָנְטַן נִינְ
פְּסָא אָזָן וּוּיְיִסְּפְּרָעָזְדָּעָנְטַן יִי. פִּינְגְּבָעָרֶגְן.
דִּי פְּרָאָגָעַ פָּאָר דָּעַם מִיטִּינְגַּ אֵין גַּעַ
יְוּעָן, דָּאָס דִּי לְאָקָאָלָס זָאָלָעַן אָדוֹעָנְסָעַן
פָּוֹן זַיְיָעַר טְרָעָוּשָׂוְרִי גְּעוּוֹיְסָעַ סְוּמָעַן גַּעַלְמַ
אָוִוִּיםְ' חַשְׁבָּוֹן פָּוֹן דָּעַם 4 דָּאָלָאָר טָעַסְ
וּוָאָס אָנוֹזָהָה לְעַצְטָעַ קָאָנוֹעָנְיָאָצְיָאָנָס
בָּאַשְׁלָאָסָעַן, פָּאָר דָּעַם אַרְגָּנָאַיְזָאַצְיָאָנָס
שָׁאָמְפִּיְיָן, וּוָאָס וּוּרָטַ אִיצְטָעָר אֲנָגָעַ
יְהָרָטַ אִיבָּטָרְיָן בָּאַגְּשָׁאָן לְאָנָדַ אֵין אַלְעַ

האנפערענצעז איז זווײימט אוֹ דראָם אַינְדוּסְטְּרִיעַ אַנְגָּעָפָאַנְגָּעַ

טיער עקרעטער באראָפַע און עקטיניג פרעוזידענט נינְפָא פֿאַרטֿרֿעַטֿעַן דעם דושענעראֵל עקזעקוּטֿיוֹ בָּאָזָרָד. — **דִּי יְוִי.**
נִיאָן שְׁטוּלָט אֲרוּסִים פֿאַדרֿוּנְגָּעָן אָנוּן דִּי בָּאַלְעַבָּאַטִּים פֿאַרְלָאנְגָּעָן צִיְּתֿ דִּי זָאָךְ גַּעַנְיִי צָו בָּאַמְּרָאַכְּטָעָן.

די הויפט פאדרוונג פון דער יונינגן צו די דושאבערums איז, זי זאלען נעמען אויף זיך די פולע פאראנטומוארטלייכסיט פאָר דער אַרבײַט וואָס זי מַצְכָּעַן אִין די שעפער פון די קאנטראָקְטָאָרָם אִין טרייד. זי זאלען זיין פאראנטומוארטלייך פאָר די וויידזשעם פון די אַרבײַיטער וואָס זיינען באַשעפטיגנט בי די קאנטראָקְטָאָרָם, א. אָז. וו.

עקבומען שבת אין האטעל מעקאלפין,
ווײישען דער וווײיסט אונ דראפעמאכען
גניאן אונ די "רוזאבערט", אדרעה, ווי
"רופהן זיך", "די האלסיל דראעס כיא"
פארקטשורערס אספֿן.

שבת, דעם 20טען יאנואר, האבען
אנגעעהויבען קאנטערענצען אין דער
יסט און דראם אינדוסטרי פון ניו^ר
רכ. רעד ערשותר קאנטעראנץ אינו פארט

וַיְמִיתָם 3. פִּיטִינָגָן סֹזֶן דּוֹשָׁאִינָט בָּאָאָרֶד סֹזֶן דּוּר
קַלְאָוְקַמְאָכָעָר יְוִנִּיאָו. — 2. לְאָנְגָנָעָר. בֵּי
רֵי סְקוּרִיט אָנוֹ דְּדָעָסְטָאָכָעָר ?אָקָפָל 23.—
חַ. וְאָנְגָנָעָר. דּוּר אִינְטָעָרְנָעְשָׂאָנָאָל אַיְגָנָאָל
נְיוֹאָצְיָאָנָק קַאָטָמְבָּיו אָיָו. פִּילָּגְדָּעָלְפִּיא —
הָלֵל לְרִיזְבָּעָרְגַּן

וַיְמִיתָם 4. עֲדִיּוֹקְיִישָׁאָנָאָל נְאָטִיעָעָן. עַקְוָאָטָמְיִנְעָרָט
אָנוֹ בְּוּשְׁלָעָרָס יְוִנִּיאָו ?אָקָפָל 82. — מ. ג.
שְׁפִּיאָן.

„די וועלט אין וועלכער מיר
לעבעו“ אונ „אר. יונ. אר.“

ארבייטער גיבען אפ' צוויי וואכען
דער יוניאן טראזורי.

שטיילער זיג פון דער יוניאן. — די פון דער ווינדוש-העכדרונג פון אונזער עمبرוידער וואָרקיידס יוניאן, קאל 6, האט די זואָך געהאט אַשטיין זִיג בַּיְמָם קָאנְפְּעֵנְצְּטִישׁ מִיטּ דֵּי בָּאָ בָּאָטִים. אָהֶן רָעֵשׁ אָוֹן אָהֶן גַּעֲפִילְדָּעָר, בָּכָעַן דֵּי מִיטְגְּלִידָעָר פָּוֹן דָּעָר יְוִינְיאָן בָּאָ מעָן אַ הַעֲכָדָרָג אַיְן ווַיְידְוָעָס פָּוֹן 7 הַאַלְבָּב בֵּין 10 פְּרָאָצָעָנֶט. די ווַיְידְוָשׁ הַעֲכָדָרָג אַיְן אַלְגְּעָמִינְג, עַם בָּאָצִיחָה

וְיַיִתْ 8. פָּוֹ רַעֲדַקְטָאָרֶס נַאֲטִיְזִבְיכָעַג.

וְיַיִתْ 9. רַעַר טִיטִינְג פָּוֹ דַּשְׁעַנְעָרָאָג עַקְעַקְוָטְיוֹו
כַּאֲאָרָד אַיְזָן מַאֲגַנְטָרָעָה. — ט. יַאֲגַזְוָסָקְיַי.

וְיַיִתْ 10. אַיְאָחָר טַעַמְיִנְקִיִּים אַיְזָן דַּעַרְ רִיְיַיְן
קַאֲוַטְמַאֲכָעָר יְוִינְיאָו — אַוְטוֹרְ סַעְמִיוּעָלָם.

וְיַיִתْ 11. אַיְזָן בַּצְפָּעָרְלָאָד (פַּעֲלִיטָאָו). — דַּעַרְ
לַעֲבָדְלִיגָּעָר. פַּרְעֹוְדְעַנְטָעָן וּוְאַתְּלָ אַוְן פְּרָעָן
לַעֲדַנְטָעָן פְּאָרָד אַיְזָן פְּוִילָעָן. לְעָאוֹן בַּאֲזָאָזָן
נַאֲזָוִיסָשׁ.

וְיַיִתْ 12. שַׂעַרְלִיבָּעָט פַּעַטְעַנְטָט מַעַדְיִצְיָנָס — דָּרָ.

וְיַיִתْ 13. לְזָבָאֲוָסָקִי. קַוְרָצָע שַׁסְׁוּעָסָעָן.

וְיַיִתْ 14. דָּרֵיִי פַּבְּעַעַנְטָט קוּוִיטִירְוָנוּנוּ.

וְיַיִתْ 15. אַדוּוּעָרְטִיּוֹסְעַנְכָּס

וְיַיִתْ 16. הַמְּלָאָמָר בְּבָשָׂר וְבָשָׂר

**נויטינג פוז לדשאינט באארה פוז דעה
כלאיקמאבעה יוניאו**

פָּרָזְבָּנָה

ווען עס איז דא אַיְזָנִיאָן אָזֶן דֵּי אַבְּבִּיָּה
טער זייןען פֿאָרָאַיְינִיגְט.
ברודער פֿיַּינְבָּערְג אַיְזָן זַיְן רַעֲדָעַ חַאְטָ
אנַגְעַצְיִיגְט אַויִּת דֵּי פֿרָאַבְּלָעְמָעַן וּוֹאַס
שַׁטְּעַהָעַן אָזֶן פָּאָר צַו לְעֹזָעַן אַיְזָן דַּעַר
נַאֲחַעַנְטַסְטָעַר צַוקְנוֹנְפָטָן. אַלְעַ רַעֲדָנָעַר
שְׁלִיסָעַן מִיט דַּעַר אַוְיְסָפְפֿאָרְדוֹנוֹן צַו דֵּי
דַּעֲלַעַנְאַטָּעַן אַז זַיְן זַאְלָעַן פֿאָרָהָאַנְדָּלָעַן
פֿרָאַיָּעַן פָּוֹן אַרְיַּין יְזָנִיאָן שְׁטָאַנְדְּפָוְנְקָט
אָזֶן נָאָר דָאָן זַוְעַלְעַן זַיְן עַרְפְּילַעַן זַיְן עַרְ
פְּלִיכְטָן צַו דֵּי זַוְעַלְבָעַ האַבָּעַן זַיְן אוֹיְסָגָעַ
קְלִיבָעַן צַו זַיְן זַיְן עַרְדָעַ פֿאָרְטְּדָעַטָּה. אַלְעַ
רַעֲדָעַן זַוְעַדָעַן אַוְיְפְּגַעַנְוּמָעַן מִיט בָּאַנְיִיסָּטָן
טַעַרְוָונָן.

נאמכטן וויי בר. עטקיינד באָראָנקט
דעֶר אלטער עקוּקוטיוו באָאָרד פַּאֲר
דעֶר קאָפְּעָרָאָכִיעַ ווֹאָם זַיִּה האָבָעָן אֵיהָם
געַנְעַבָּעָן אַלְסְ מְשֻׁעְרְמָאָן, ווּעְרָטְ גַּעַמְאָכְטְ
וּוְהָלָעָן אָוָן פָּאָלָעָן ווּעְרָעָן עַרְזָוָהָלָט.
פָּאָלָעָן מְשֻׁעְרְמָאָן — ה. גְּרִינְבָּרג; וּוְיִסְטְּ
טְשֻׁעְרְמָאָן — מַאֲרְנוֹיִסְטְּ; רַעֲקָאָרְדִּינְגְּ
סְעַקְרָעְטָעָן — עַטְקִינְד; אַיְנָעְרוֹזָאָכְעָן —
מ. באָסְסְ. צַו דָּעֶר דּוֹשָׁאָינְטְ בָּאָאָרָד
וּוּעְרָעָן עַרְזָוָהָלָט דַּי בָּרוּדָעָר פִּינְקָאָזְסְקִיְ
הָרְמָאָן, טַש. מַאֲרְנוֹלִים, עַטְקִינְד אָוָן
גְּרִינְבָּרג. כְּעַמְבָּעְרָשִׂיף קָאָמִיטָע : ה.
מִילְלָעָר, אָונְגָעָר אָוָן לְאַנְדָּסְבָּעָר. אָרְ
גָּנְצִיּוֹיְשָׁאָן קָאָמִיטָע — ג. מַאֲדָאָלִים,
בּוֹשְׁקִין, ווּוְיִנְשְׁטִין, דָאַשְׁקָה, פִּ. פִּיְזִין אָוָן
אַהֲרָן קָהָן, פִּינְאָנְסִיקָאָמִיטָע — פִּינְ
קָאָסְקִי, באָסְסְ אָוָן גְּרִינְבָּרג. דָּעַלְיָה
קָאָמִיטָע — לְאַנְדָּסְבָּעָר אָוָן אַב. גָּאָלָה.
פָּאָרָאִינְגָּטָע אִידְיָוָשׁ גַּעַוְועַקְשָׁאָפְּטָעָן —
סְלִימָה, באָרְנְשְׁטִין, אָוָן ווּאַנְדָּרָה. סְעַנְ
טְרָאָל טְהִיר אָוָן לְיִבָּאָר קָאָסְסָעָל —
שּׁוֹב אָוָן קְלִיּוֹן.
דעֶרְמִיט פָּאָדָעְנְדִּיגְט וַיְדְ דַּי אַדְגָּנִיְ
וּרוֹגָן פֿון דַּי קָאָמִיטָעָסְ פָּאָרָן יַאֲחָר
1923.

ל. לאנגעה, סעקרעטער.

אויך געווועגען ערבייטער פון דער אויך
בענדערטאנדעךער פירמע, אינפארמייען און
דער ברוקלינער אפיק האט זי געטאטפֿט
פון דער ערבייט אוית דעם אַרדער פון
דעם דושאינט באָארד אַפִּים, אַ דענק
דעם ווֹאָס זי ווערעדן פַּאֲרְדַּעְכְּתִּינְט אָן זי
ערבייטען אַיִּין קַאֲרְפַּאְרִישָׁאָן, די קַאֲמִיטָע
ערקלעדט אָן ווֹיעֶר שָׂפֵּט אָן אַיִּין
שָׂפֵּט אָן זי וועהען נִימָּצָאָן ווֹאָרוּם
מען האט זי געטאטפֿט פון דער ערבייט,
ברידער פַּיְנְבָּרְגָּן, דושענעראל מעַי
געודשער, באָרִיכְתָּעַט אָן בִּזְנוּס אַיִּין
דושענט פַּיְנְבָּרְגָּן האט אַנְטַעְדוֹכְט דעם
שָׂפֵּט אָן עַד האט אַיהם געפּונען זוֹן-
יאָגְיוֹירט.

דער ברוקלינער אַפִּים ווערט אַיִּין
סְטוּרָאוֹרִיט צוֹ וועhn אָן לִיטְקָאּוֹסְקִי אָן
לייכְט וְאַל נִימָּצָאָן אַרְבִּיטָעָן פַּאֲר אַדְלָה
ראֹעַנְבָּרְגָּן אָזְוִי לְאָנְגָּג וְעַד אַיִּין נִימָּצָאָן
געסטעטלט מִיט דער יונְיאָן אלְס דושאָז
בעַר. דער ברוקלינער אַפִּים ווערט אַיִּיך
אַיְנְסְטוּרָאוֹרִיט דָּאַס נַאֲרָד דעם וְאַלְאָה
ראֹעַנְבָּרְגָּן ווּעַט זיַּין געסטעטלט זְלִים
דושאָבָּר ווּעלְעָן לִיטְקָאּוֹסְקִי אָן לייכְט
ニִימָּצָאָן אַרְבִּיטָעָן בַּיּוֹ ווּאָנוּן זְיִי ווּעַט
לְעַן נִימָּצָאָן באַשְׁעַפְּטִיגָּעָן די אַרְבִּיטָעָר
וועלבָּעָה האָבעָן גַּעֲרְבִּיטָט פַּאֲר אַדְלָה
ראֹעַנְבָּרְגָּן.

מענדזשער'ם באדיכט
ברודער רובין בראַדיבטעט, אָז זִיִּין
אָכִים פִּיהָרֶט סְטְּרִיּוֹקְס גַּעֲנָעָן דִּין.

צושראיפטען.
לאקאל 1 אינפארmirט, או זי' האבען
ווטגעהייסען די פראטאקאלאען פון דעם

רעד אינטערנעם אונט קאמפּוין איז

לאקאל 10 אינפראמרט או זוי הא-
בען גוט געהיסען די פראטאקאלען פון
דעם דוש. באארד פון דעם 27טען דע-
צעטמבער אונ פון דעם 8טען יאנזאָר;
אוון פון די באארד אווו דירעקטארס פון
הען 29אנז, דערענערתאָן אונ השם?

רعن, נאר איז אויך לעבענסלאוטיג און
קאמפסעהיג.
דער גאנצעער אַפְאָרָאט פֿוֹן דער יונֶ
יאָן איז אַיִן פֿיבּעֲרִישָׁעֶר באָזָ�ונָן. דער
וּוַיִּסְטָן אַוְן דְּרָעֵם פֿאָבְּרוּיךְ דִּיסְטְּרִיקְטָן אַיִן
אוּפְּגַּעַטְּרִיסְעַלְמָן, פֿאָרְפְּלִיעַצְטָן מִיטּ הַעַנְּדָ-
בִּילָס, סִירְקוּלָּאָרָס אַוְן שָׁאָפְּ-מִיטִּינָן
קָאָרְטָלָאָךְ. וּוּעַן אַיְהָר גַּעַת אַיִן אָזָ�עַנְטָן
נָאָךְ דַּעַר אַרְכִּיבִּיטָן קָעַנְטָן אַיְהָר זַעַחַן בַּיּ
די שְׁעַפְּרָעָר קָאָמִיטָעָם. אַדְעָר מַעַן טִילְטָן
הַיְּהִוְלָאָה אַהֲרָה מַזְיָּה בַּוְתָּחָן בַּיּוּנִיחָה
אוֹנוֹעָר אַיְנְטַעַרנְעַשְׁאָנָּאָל פֿאָר דִּי לְעַצְמָעָ-
כִּין יָאָהָר אַוְן גַּעַפְּרִירָט דִּי סְלָאָקְמָאָכָּעָר
פֿוֹן זַיְג צַו זִיג, הָאָט בַּיִּים לְעַצְמָעָן דּוֹשָׁעָ-
נְעַרְאָל עַקְוּסְטוּיוֹ בְּאָאָרְד מִיטִּינָן אַיִן
מְאַנְטְּרָאָל רְעוּגְנִינִירָט אַלְסָ פֿרְעוּזִידְעָנָט פֿוֹן
דַּעַר אַיְנְטַעַרנְעַשְׁאָנָּאָל.

בAAD איז דירעקטארס באידיכט. קאמיטע פון די סטראיקערס פון סעמיועל מעדאוו אינפארמייען איז זי זיינען שיין אין סטראיך פאר די לעצעט עעהן וואכען צייט און זי באנגעגען איצט זיינר סטראיך זעהר שוער אַדָּנֶל דעם, וואס זי זוינער פירמען. די קאמיטע סעמאעלס פון זיינר פירמען. פארדעכטינט איזינגע שעפער צו ארביין טען פאר סעמיועל מעדאוו און זי פאר לאנגען, און מען זאל די שעפער אַפְּסְטָא פון.

דער פארלאג פון דער קאמיטע זווערט איבערגעגעבען צום אַפִּים, איז אלען זאל געטאן ווערען אום צו ברענונג אַזופהיידענסטעלענדען סעטעלמענט פאר די ארבייטער.

אַ קאמיטע פון געוועזענע ארבייטער פון אַדָּלָה רָאָזָעָנְבָּרְגָּן אַינְפָּאָרְמִירָעָן אַז זי ארבייטען בי לִטְקָאָוָסְפִּי אַז לִיכְטָמָן.

**דער אינטערנעם שאנאָל אַרגָּאַנְזָאַצְיָאַנְס
קָאַמְפִּין אַיז פִּילָּאַדְעַלְפִּיא**

פונָן הַלְלָה רִיזֶבּוּרְגָן

אויַט דעם פֿאָרְלָאָנָג פֿוֹן אָנוּזָעֶר לאָ
קָאָל האָט דעד רֹשְׁאַנְט בְּאָאָרְד אָנְגָעָ
שְׁטוּלָט אָז אֲרָאָבִישָׁעָן אַרְגָּאָנְיָזָעָר צָו
אַרְגָּאָנְיָזָירָעָן דעם עַלְעַמְעַנְט, וּוֹאָס קָוְמָט
אַלְצָז מַעְהָר אָרְיוֹן אַיְן דֵי סְקוּרִיט
שְׁעַפְעָר. אַיְן דֵי עַרְשָׁטָע עַטְלִיכָע טָעָג,
וּוֹאָס בְּרוֹדָעָר מַזְרָחִי אִיּוֹ גַעֲוָעָן אַיְן
אָפִים האָט עָר בָּאָזְוִיְזָעָן צָו בָּאָזְיִצְעָן אָ
גַעֲטָעָן בָּאָגְרִיף וּוֹי צָו דֻּרְגָּרִיכָעָן דַיְזָעָן
עַלְעַמְעַנְט. מִיר מַאֲכָעָן אַלְעָ אַרְאָנְדוּשָׁ
מַעְנָטָס צָו רַעֲדָעָן צָו דַיְזָעָ לְיִיט דָוְךָ
לִפְלָעָטָס, וּוֹי אָוִיךְ דָוְךְ זַיְעָר פְּרָעָם,
אָס. צָו שְׁאָפָעָן דעם נַוְיִתְיִנְעָן סְעַנְטִי-
מַעְנָטָס צָו אַרְגָּאָנְיָזָירָעָן דעם עַלְעַמְעַנְט,
וּוּלְכָעָר אַרְבִּיט פָּאָר דֵי נִידְעָרִינְסָטָע
וּוַיְדוּשָׁעָס אָזָן וּוַיְיסָעָן גָּאָר נִישָׁט פֿוֹן אָ
יְוִינִיאָן. מִיר עַרְוּוֹאָרְטָעָן צָו קְרִינְעָן דֵי
שְׁטִיצָע פֿוֹן אָנוּזָעָר מַעְמָבָעִים, אָזָוִי גּוֹט
וּוֹי פֿוֹן אַנְדָרָעָ יְוִינִיאָן לְיִיט. וּוּלְכָעָר
מַעַן אַיְן בָּאָרְיָהָרָגָן מִיט זַיִט.

פרעוזה-זואתל או פויל

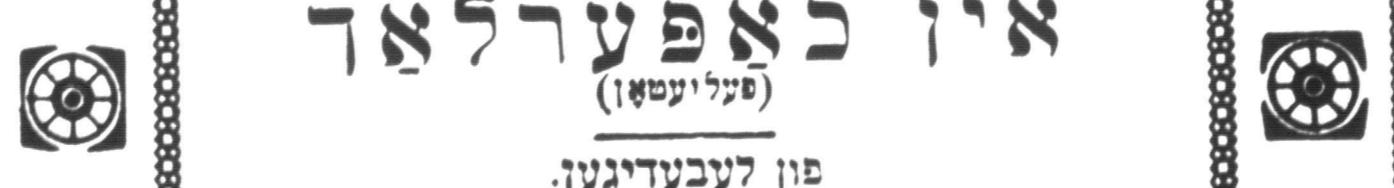
הוינט-ארגאנז'ואטערען און אוּנְפֵּנְטָאַטְהָרָה רען פונט „פֹּוִיְשָׁעָן פֶּלְשָׁוָם“, דאס הייסט פונט זויישען טערדר און פּוֹיְדָה איהם האבען די רעכטע פָּאַרְטִּיעָן גַּעַן וואילט אַרְוִיְשְׁטָעַלְעָן אלט זויינְדָה דאס פָּאַר פְּרָעָזְיְדָעָן. און פִּילְסְוָדְסְקִי עַה, וועלבר האט פִּיר זאָהָר כְּפָרְדָּעָה גַּרְתָּ שְׂוִילְעָן לִיטָּה אַשְׁטְּהָרְקָעָר הַעֲנָדָה פּוֹן אַמְּלִיכְעָדִיקְטָאָה עַה וועמען די רַעַקְצִיאָנְגָעָרָע פָּאַרְטִּיעָן האַפְּעָן מִיטָּה אַשְׁנָאָתִיםָה אלט אַכְּלִינוּן סָאָעָה לִסְטְּיַשָּׁעָן רַעַזְאַלְעִיאָנְגָעָר אָנוּ אַיְצָט גַּעַן בעסטְּעָן פְּרִיְינְד פּוֹטָס פָּאָעִילְסְטִישָׁעָן פִּיהָרָעָר דָּאַשְׁינְסְקִי, — עַד אַלְעָן אָנוּ פּוֹן קָאָפָּה בֵּין די פִּיס אַמְּלִיכְעָדִיקְטָה אָנוּ אַיְמְפָעָרִיאַלִיטָן. דָּעָר אַיְדָעָה פּוֹן דָּעָר שְׁלָאָכְטָא וּדְעָר אַוְפְּצָרִיכְטָעָן די פּוֹיְלִישָׁע מְלוֹכָה אָין אַיְהָרָע „אַלְטָע הַיָּסָה טָאָרִישָׁע וְרָעִינְעָן“, נְרוּכְעָנְדִיְגָן פּוֹן יִם צָוִ יִם, פּוֹן בָּאַלְטִישָׁעָן יִם בֵּין' שְׁוֹאָרָה עַזְנִין יִם, אַרְוָמְנָעָה מְעַנְדִּיגָּה אַוְתָּה שְׁוֹאָרָה גַּעַר אַגְּוֹאָלְטִינְגָּעָן טָרִיטָאָרִיעָ, וְאָנוּ די פָּאַלְאָקָעָן שְׁטָעַלְעָן פָּאַר נָאָר אַחֲרָן קְלִינְעָן מִינְאָרִיטָעָט. אָט דָּעָר אַיְדָעָה, אָוִיב מעַן קָעָן אָזָא שְׁטָרָעָבָוָן נָאָךְ דָּוָפָעָן מִיטָּה דָּעָם דָּאָזְגָּעָן נָאָמָעָן, אָזָן גַּעַוּעָן אָוִיךְ פִּילְסְוָדְסְקִיָּס אַיְדָעָה. אָוִיב עַד האָט אָין זִיְן פִּיעָר יִאָהָרִינְגָּר כְּפָשָׁלה דָּעָם דָּאָזָן גַּעַן צִיעָל נִיט דָעָרְגָּרִיבָט, פָּאָז וּוִיסָּמָאָזָן גַּאֲטָמָ, אָז דָּאָס אָזָן נִיט חַלְילָה דָּוָדָה זִיְן שְׁוֹלָד, נָאָר וּוְיָל די וּוּרְקָלִיכְקִיָּט האָט די פָּאַרְשָׁאָלְטָעָנָע גַּעַוּאָוִינהִיט, אַיְגָטָעָר צְוִהִינְקָעָן הַיְנָטָעָר די מְעַנְשְׁלִיבָע שְׁטָרָעָ בּוֹנְגָעָן. אַוְנָטָעָר פִּילְסְוָדְסְקִיָּס פִּיהָרָעָן האָט דָּאָס בָּאַנְיִיטָע פּוֹיְלָעָן אַנְשָׁטָאָט צָוְ לִינְקָס, בְּרוּ אַוְיְסְעוּשְׁפְּרִיטָעָן די פּוֹיְלִישָׁע הַעֲרָשָׁאָפָט אָוִיךְ לְעַנְדָעָה, וּוּאָס וּוּיְעָר בָּהָיָ פָּעַלְקָעְדוֹנָג אָזָן אָזָן אַיְהָר גַּדְוִוְסָעָר פָּעָר הַיִּיט נִיט פּוֹיְלִישָׁא אָזָן וּוּאָס וּוּיְל פּוֹן אָז פּוֹיְלִישָׁעָר הַעֲרָשָׁאָפָט נִיט זְוִיסָעָן אַוְנָטָעָר אִים זְוִינְגָעָן די פָּאַלְיָאָקָעָן גַּעַנְגָּדְגָּעָן „בָּאָ“, פְּרִיְיעָן אַוְקָרָאַיְינָעָן פּוֹן דָּעָם בָּאַלְשָׁוּזִיסְטִיָּ שְׁעָן יָאָהָ“, דָּאָס מִינְטָצְרִיךְ צְוָדִיק אַוְקָרָאַיְינָעָן אָזָן פּוֹיְלִישָׁע פְּרִיעָים אָזָן צְוָדִיק אַוְקָרָאַיְינָעָן זְוִינְגָעָן זְוִינְגָעָן זְוִינְגָעָן אַוְנָטָעָר אִים אָזָן צְוָלִיעָב דָּעָם דָּאָזְגָּעָן אַוְנָטָעָר צְוּוֹק גַּעַשְׁלָאָסָעָן גַּעַוּאָרָעָן די גַּוְטְבָּרוֹ אַדְרָשָׁאָפָט מִיטָּה קָעְנִיגָּפָן די פָּאַגְּרָאַפְּשִׁיָּהָה טְשִׁיקָעָס בָּעַטְלָוָא; אַוְנָטָעָר אִים זְוִינְגָעָן אָזָן דָּעָר אַיְגָעָנְגָעָר צִיְּיט די אַוְקָרָאַיְינָעָר פּוֹן מְוֹרָהִינְגְּלִיצְיָה אַוְנָטָעָר דָּרְדָּרִיקָט גַּעַוּוֹאָה רָעָן נָאָךְ עַרְגָּעָר זְוִי פָּאַר דָּעָר מְלָחָמָה; אַוְנָטָעָר אִים מִיטָּה זְוִינְגָעָן הַסְּכָם האָט זְוִילְגָּאָוָסְקִי פָּאַרְכָּאָפָט די וּוּלְגָעָר גַּעַנְגָּדָה; אַוְנָטָעָר אִים מִיטָּה זְוִינְגָעָן פָּאַנְגְּרָאַפְּשִׁיָּה טָעָר פָּאַסְיְּוִוְּטָעָט האָט זְוִיכָה אַיְן פּוֹיְלָעָן אַפְּגָעָשְׁפִּיעָלָט די נָאָנְצָע שְׁדוֹה פּוֹן בְּלוֹ טִינְגָעָן פָּאַנְגְּרָאַמְּעָן אָזָן שְׁוֹעָרְסָטָע דָּרוּפָות אַוְיָפָעָר דָּעָר אַיְדָיְשָׁעָר בָּאַפְּעַלְקָעְדוֹנָג. אַוְיָפָעָר פִּילְסְוָדְסְקִי קָעָן בְּיוֹ אַלְעָם דָּעָם נָאָךְ זִיְן דָּעָר „אַפְּגָנָט“ פּוֹן לִינְקָעָן לְאַגְּנָעָר אִים פּוֹיְיָ לעָן, טָא האָט מעַן שְׁוִין אַחֲנָה פּוֹן דָּעָר פָּאַלְטִישָׁע נְאָתְהִיְיט, וּאָס פָּאַר אַיְהָר בּוֹיגְט דָּעָר דָּאָזְגָּעָר לְאַגְּנָעָר די בְּנִי.

לעד ריקցונג פון דער פויילישער רעהאכיע נאכ'ן פרעוזידעגעטער-מאראה. — דער
כאראקטער פונ'ם „פויילישען פאשיזום“. — ווערד איזו עקסטרעם איזו
פויילען? — דער פרײַהײַט-געדאנק פון שקלאפען-האלטער. — האלער איזו
פִּילְסּוֹדְסִיקִי. — נאצְיָאנְגָּלָע אונטערדריךונג איז אַ דעםַאַקְרַאַטִּישְׁעֵר
מלוכה. — די פֿאָרָאַיְנִיגְוֹנָג פון די נאצְיָאנְגָּלָע מִינְדְּגָּרְהִיטָּען. — ד'
ערשטע קראפט-טראָבע. — דאס ביסעל אנטיסעמִיטיזָם פונ'ם נײַעס
פרעוזידעגעט.

פָּזְנוֹ אֲנוֹנָר אַיִדְרָא פְּעָאֵישׁעַן קַרְעַסְפָּאַנְדָּעַנְטַ לְעַן כָּרְעַגְגָּאַוְוִיטַשׁ.

די שאויניסטיישע קויל, וואס האט
א סוח געמאכט צום לעבען פונט אט
ערשט געועהלהטן ערשותן פוילישען
מלוכה-פרעויידענט נארוטאומיטש, האט
דענרייכט דעם הפק דערטסו, וואס זי
האט געוזלט דערנרייכען. צי דער מער
דער ניעוואראטאמקי האט געהאט דירעך
טע שותפים אין'ס פלאט צי ניט, איין
יעדרען פאל האט ער אויסגעפיהרט דעם
ווילען פון דער רעאקטיאנער פוילישער
קאלאיציע, וועלכע ווערטן אונגעפיהרט
פון דער „נאציאנאל-דעם אקראטיע“ און
וועלכע האט געשטרעבט מיט די מיט
לען פון טעראר און פיזישער געוואלט
עו פארכאנפערן די מאכט. דער פרעוייד
דענטען-מארד האט געוזלט זיין דער
סיננאל צו דער מאכט-פארכאנפונג. אויס-
געלאוט האט עם זיך אבער דערמייט,
וואס ער איין געיארערן דער סיננאל צום
דיקזונג פון דער רעאקטיאע און די אור-
זאך פון איהר פאלשטענדינער מפללה.
דער נײַידער פאלשטענדינער יואיציעכאווסקי
איין אויסגעקליבען געווארערן פונקט דורך
דער איינגענער מאירטטעט און דער נאָ-
ציאנאל-פארזאַמלוֹנָג (סִינְסִידָעְפּוֹטָאַטָּעָן
איין סענאט-מייטילידער צוֹאַמְּעָן) זיין נאָ-
רוֹטָאַוּוֹטָאָן, געמליך דורך די לינקע פוייד
ליישע פארטיען און פארטער פאַרְ-
דערהייטען. די רעאקטיאנער פאַרְ-
טיען זיינען געוען געצעו אונגען זיך דעם
כאל אַבְּצָוְהַאֲלָטָעָן פון דעם אַנְסְטָרָאַצְיָעָס
און שטערונגגען ביי דער אינסיהַרְוָן
פונט פֿרְעָזְיִידָעָנָט אַיִּזְנָן זיין אַמְּט, בְּיַם
אַפְּנַעַבָּעָן זיין שְׁבוּחָה אַוִּיפְּ דָעָר קָאָנִי
כְּטִיטְזִיעָ; זַיִּינְעָן בֵּי זַיִּיךְ אֶזְוִי גַּעַ-
פָּאַלְעָן, אַזְוִי הַאֲבָעָן גַּלְיִיךְ אַנְעַרְקָעָנָט
זַיִּינְ אַוִּיטָּאַרְטָּעָט, נִיטְ קָוְקָעְנְדִּינָּג דָעָ-
רוֹיִיךְ וואס אַהֲןְ די שְׁטִימָעָן פָּוֹן די אַיִּ-
דִּישָׁעָ פֿאַרְטָּרָעָטָר אַוְן די פֿאַרְטָּרָעָטָר
פָּוֹן די אַנְדָּרָעָ נְאַצְּיָאַנְאָלָעָ מִינְאַרְטָעָ
טָעָן אַיִּן סִימָ אַוְן סֻעְנָאָט וּוְאָלָטָ ערְ נִיטְ
גַּעַקְעָנָט אַוִּיסְגָּעְלִיבָּעָן וּוְעָרָעָן, אֶזְוִי אַזְוִי
די אַנְעַרְקָעָנָג פָּוֹן זַיִּינְ אַוִּיטָּאַרְטָּעָט
בָּאַטְיִיט לְאַגְּנִישָׁ דָעָר אַפְּזָאָגְ פָּוֹן דָעָם
פֿרְאַקְלָאַמְּרָעָן פֿרְינְצִיפְּ, אַזְוִי דָעָר פֿרְעָיִ-
זִידָעָנָט פָּוֹן דָעָר פֿוֹילִישָׁר דָעְפּוּבְּלִיךְ
מוֹזָ פֿאַרְדָּאַנְקָעָן זַיִּינְ אַמְּט אַרְיִין
פֿוֹילִישָׁר דָעָר מַעַהְרָהִיט. דָעָר
דָאַזְגָּעָר אַינְדִּירָקְטָר אַפְּזָאָג אַיִּזְנָן
גַּעַצְוֹאַונְגָּעָנָר אַוְן אַ פֿרְאַוְיִזְאַרְיִישָׁר,
בֵּי דָעָר עַרְשָׁטָר גַּלְעַנְגָּהִיט וּוְעַט דָעָר
פֿוֹילִישָׁר שָׁאַוְיִינִים וּוְיִדְעָר וּוְיִזְעָן זַיִּידָ
נָע שָׁאַרְפָּעָ נְעַגְלָל, דָעְרוֹנוֹיָל אַבְּעָר אַיִּזְנָן
ער שְׁיוּרָר דָרְכְנַעַפְּאַלְעָן. אֶזְוִי זַיִּידָ רָאָ-
טָעָנוֹסָ מְאָרָד, וּוְעַכְרָהָרָה גַּעַזְלָט
טָרָעָפָעָן דָעָר דִּיְטָשָׁר דָעְפּוּבְּלִיךְ אַיִּן
הָאַרְצָעָן, האט נִיט אַיהֲר גַּעַשָּׁאַט —
וּוְעָן מַעְןָ רַעַכְעָנָט נִיט דָעָם פֿאַרְלָוְסָט
פָּוֹן אַזָּאָגָ נְרוֹיְסָר פֿעַרְזָעְנְלִיכְקִיט, וואס
הָאַט אַפְּשָׁר גַּעַהָאַט די פֿעהַגְקִיט אַרוֹיִסְ
צְוֹפִיהַרְעָן דִּיְטָשָׁלָאָנָד פָּוֹן אַיהֲר שְׁוּעָ-
דָעָר אַינְטָעַרְנָאַצְיָאַנְאָלָעָר. לְאַגְּעָ, — נַאֲרָ
הָאַט, פֿאַרְקָעְהָרָט, זַעְהָר אַפְּנַעַשׂוֹאַכְטָ די
פֿאַזְיִיצִיעָ פָּוֹן אַיהֲרָעָ פֿיְינָה, פֿוֹנְקָט אַזָּאָגָ
וּוְרָקְוָנָג הָאַט גַּעַהָאַט דָעָר וּוְאַרְשָׁעָוּר
מְאָרָד אַוִּיפְּ פֿוֹילְעָן. אַיִּין בִּידָעָ פֿאַלְעָן
הָאַט דָעָר אַנְטִיסְעָמִיטִיזָם גַּעַשְׁפִּילָט די
הָוִיפְּטָרָאָלָעָ.

די פויילישע רעהקציע האט שטארק
הנהה פון'ם נאמען "פויילישער פאַ-
שיום". איזן די סטודענטען-דעמאנסטראָ-
צייעס געגען נאַרוֹטָאָוּוַיטְשָׁעָן האט מען
איין איין אַטָּעם נעקענט הערען די אויס-
געשריהיען: "אַרְדְּגַטְעָרְטִים" אַידְיִישָׁעָן
פרעוזידענט! איזן "עס זאל לעבען מוֹ-
סָאַלְינִי!". דאָך ווער עס דענסט, איזן
איין פויילען קומט פֿאָרָא קָאַמְפָּחָ צָוּוֹיְשָׁעָן
צָוּוֹיָ עַקְסְּטָרָעָמָעָ פֿאַלִּיטִישָׁעָ רַיבְּטוֹנְגָעָן,
וואַי איזן אַיְתָאַלְיעָן, מַאֲכָתָא שׂוּעוּרָעָן
מעות. איזן אַיְתָאַלְיעָן אַיְזָה דָעָרָ פֿאַשְׁיזָם
אַ רַעַקְצִיעָן גַעַגְעָן דָעָם רַאַדְיָקָלְעָן סָאַ-
צִיאַלְיוֹזָם אַוּן קָאַמְוָנוֹיָם. עַר אַיְזָה עַנְטָ-
שְׁטָאַגְעָן אַיְנָם קָאַמְפָּחָ גַעַגְעָן דָעָרָ פֿאָרָ-
כָאַפּוֹגָן פָוּן די פֿאַבְּרִיקָעָן אַוּן לַאֲפָרָ-
גִיטָעָרָ מַצְדָּה דָעָם אַיְנְדוֹסְטְּרִיעָלְעָן אַוּן
אַנְדְּרִיכְוָלְטְּרִיעָלְעָן פֿרָאַלְעָטָרִיאָט. אַיְזָה
פֿוֹיְלָעָן קָאַן פָוּן צָוּוֹיָ עַקְסְּטָרָעָמָעָ פֿאַ-
לִיטְיִישָׁעָ רַיבְּטוֹנְגָעָן נִיטָ זַיִן קִיןָ רֵיִד.
איין פֿוֹיְלָעָן שְׁפִילָטָ דָעָרָ קָאַמְוָנוֹיָם אַוּן
דָעָרָ רַאַדְיָקָלְעָרָ סָאַצִּיאַלְיוֹזָם קִיןָ שָׁוָם
רַאַלְעָ נִיטָ. עַקְסְּטָרָעָם אַיְזָה דָאָ נֶאָה דָ-
איַיְזָה צָה, די רַעַקְצִיעָן אַוּן דָעָרָ שָׁאַ-
זַיִנְיוֹיָם. די פֿאַרְטִּיעָן, וּוּלְכָעָ באַקְעָמָ-
פָעָן די רַעַקְצִיעָן אַוּן דָעָם שָׁאוּוֹנִיָּיָם,
זַיִנְעָן אַלְיוֹן אַוִיךְ נִיטָ אַיְגְּנָאנְצָעָן דִּיןָ
פָוּן רַעַקְצִיאַגְנְעָרָרָ, אַוּן. שָׁאוּוֹנִיְסְטִישָׁעָרָ
בְּזַיִנְוָגָן. אַיְן תּוֹךְ גַעַגְעָן האַגְנְדָלָטָ
עס זַיִךְ נִיטָ וּוּגְעָן אַזְ אַונְטָעָרְשִׁידָ אַיְזָה
קוֹוָאַלְיטָעָטָ, גַאֲרָ אַיְזָה קוֹוָאַנְטִיטָעָטָ, דָאָסָ
חוֹיִיסָטָ, דָעָרָ גַאֲנְצָעָרָ שְׁטָרְדִּיטָ גַעַהְטָ
בְּעִיקָרָ וּוּגְעָן דָעָם, וּוּיְנְרוּסָ עַסְמָעָגָ
איַזְ אַזְזָן זַיִן די פֿאַרְצִיעָן פָוּן'ם שָׁאַ-
זַיִנְיוֹיָם, וּוּלְכָעָ גַעַהְעָרָ צָוּ דָעָרָ וּוּלְטָ-
אַנְשָׁוֹיָאָוָגָן פָוּן אַלְעָ פֿוֹיְלִישָׁעָ פֿאַרְטִּיעָן
אַזְהָן אַונְטָאַרְשִׁידָ.

בז' עבעריגען.

אָיָהֶר טַעַמְיָגִיקִיט אַז דֵּעֶר רַיִינְקָאַט מַאֲבָעֶר

אדרת פטמיינר

ה' אַזְמָעֵן עַזְמָעֵן פָּאָן אַפְגָעִים עֲנָסֶת
בְּשָׁאָר נִישְׁטָט אַפְגָעִים קִין בָּאָ
שְׂכִילְתָּעַ צִוְּתָט וּזְעָן כְּזִוְּתָט אַנְפָאַנְעָן וּזְיִזְרָעָן
וְאַרְבְּבִיְתָעַן. אַטְהָט אַיְחָר אַחֲתָונָה,
דִּי אַבְּבִיְתָעַן פָּוֹן דַּעַם אַיְסָיְרָעַ שָׁאָפָּ
זְבָעָן זְיַד אַנְגָעַפָּאַנְעָן טְוִמְלָעָן אָוֹן בּוֹנָן
וּזְיַעַן זְיַיְהָבָעָן זְיַד גַּעַפְיְהָלָט אַרְסָ
זְפִידָעָה אַיְן גַּעַפְאַדְרָעָט אוֹ זְיַיְהָעָן
עַרְכָעָנָט זְעַדְעָן אַיְסָפָט כְּטִידְיְהָעָן אַ.

אָמֵן יְהִי רָצֶן אַתָּה יְהָוָה אֱלֹהֵינוּ
שְׁבִעַן פָּנִים דָּעַר פִּרְמָעַ אָנוּ עֲקָסְטָרָא
עוֹזָה הַזְּנָדָרָת דָּאֵירָא סַעְקִיוֹרִיטִי הָאָטָה
פִּרְמָע אַיִינָנָעַלְעַנְטָ בֵּי דָעַר יוֹנִיאָן.
אַיְדַּה הָאָב דָּא דָעַרְפָּאָנְטָ דִּי עַטְלִיבָעַ
סַאְקָטָעַן כִּיטָּא אַיִינָצְעַלְחִיְּטָעַן וּוֹיְלָזִי הָאָזָה
בָּעַן פָּאָסְרָט בָּאָלָד בֵּי כִּיּוֹן אַרְיִינָנָעַחָן
אַלְמָס כְּעַנְעָדוֹשָׁה. צָו דָעַר זַעַלְבָעַר צִיְּיטָ
הָאָט וַיָּהִי אָבָעַר בֵּי אָנוֹנוֹ, אַיְן לְאַקְאָלָה, אַנְיָ
גַּעַפְאַנְיָעַן אַנְדָּרָעַ טַדְאַכְעָלָם, אַסְדוֹג אַיְן
דִּי אַיְגָעָנָעַ רִיחָהָעַן. אָנוּ דָּאָסָהָטָן, נָאָ
טִידָּרִיהָ, גַּעַשְׁטָעָרָט בֵּיְזָא גַּעַיּוֹיסָעָן גַּרְאָד
אַנְצָוֹנָעָהָן כִּימָט דָעַר רַעַנְעָלָעַ אַרְבִּיטָ אַיְן
אַפְּסִיס.

פלוייסינג און איבערניעבען האט זיך
העד עקזעקטיוו באארד, צווארמען מיט דיא
איפיסערם, גענומען גראבלען איז דעם אלַּ
טען אנדריכענט און זעהן ווואו מען קען
אייהם בארכבעסערען. אָ דאנק דאס קלארע
דענקיין און איבערגעלאנטע האנדלען זיין
טעןנס דער אַרטיניסטראציע, זייןנען פילע
שאָפּ סטראיקס פֿאַרטידען געווואָרען,
אַבער דעם גרעטען לוייב ווֹאס אונזוער אַרדּ
פֿיניסטראציע פֿאַרטינט, אַיז פֿאַר פֿאַר
מיידען אָ דושענעראָל סטראיק, וועלכער
האט געשווועבט אַיבער אונזוער יוניאָן אָ
שומון צוּמְבָּהָן פֿאָה בְּשָׂתְּהָן גְּזָנְהָן אָלְבָּהָן אָ

שפט צוּס פאָז אַעט פְּנֵי גָּעֵן פְּנֵי אָז
רִימְעַנְתָּם.

דרער ווֹידָעֶרטָּאָנד, ווֹאמָס דַּי קָאנָן
טרָאָקְטָאָרָס אָוָן דַּי כִּיּוֹסְטָע דָּאוֹן-טָאָזָן
מְאָנוֹפְּקָטְשׁוֹרָעָדָס האָבָעָן אַרוֹיסְגָּעָצְיָינְט
צָו בָּאנְיִיעַן דָּעַם אַגְּרִימְעַנְתָּ, אָיוֹ גַּעֲבָרָאָ
כָּעֵן גַּעֲוָוָאָרָעָן מִיט אַסְטְּרָדִיךְ פָּוֹן אַיְין ווֹאָךְ
צִיְּיט. דָּעַם עַבְשָׁטָעָן סְעַפְטוּמְבָעָר האָבָעָן
שְׂוִין אַלְעָן אָונְזָעֶרֶע שְׁעַפְטוּר גַּעֲרָבִיְּט אָונְגָּ
טָעָר דָּעַם נִיְּעָם אַגְּרִימְעַנְתָּ, ווֹעַלְכָעָר אָיוֹ
איָן פִּילָּעָ פָּוֹנְקָטָעָן פָּאָרְשָׁטָאָרָסָט גַּעֲוָוָאָרָעָן.
עַס האָט ווֹיד אַגְּנָעָרוֹקָט בִּיסְלָעָכוֹיְיוֹ דָּרָעָר
לְאַגְּנָעָרוֹדוֹאָרְטָעָטָעָר סִיּוֹאָן אָוָן מִיר האָ
בָּעָן אַגְּנָעָפָאָגָעָן שִׁיקָעָן אַרְבִּיְּטָעָר צָו דָּעָר
אַרְבִּיְּטָמָ. אָיָן דַּי עַטְלִיכָּע מְאָגָאָטָעָן פָּוֹן
אָונְזָעָר סִיּוֹאָן. האָבָעָן מִיר גַּעֲפְּלִיְּסָט עַטָּ
לִיכָּע הַוְּנָדָעָטָפָן אָונְזָעָר מְעַמְּבָעָרָס, ווֹי
אוֹיךְ אַסְטְּרָדִיךְ צָהָל מְעַמְּבָעָרָס פָּוֹן דַּי

ווערד קונספֿטַּשְׁעָמֵן, וועלכע גאסטראָלִירען
איינט איז ניו יארק, איז זעהר גרויס. און
וואָס איז דער סוד פון זיעער ערפֿאלָג? זיז
שפֿילען זיעער רָאַלְיעַן אַזְוִי אַיְוָנְסָה, אַזְוִי
געטְרִיּוֹ צוֹם לְעַבְעָן, זיז ווֹוִוֶּס עַס אַיז נָאָר
מעגְלִיהָ. יעדער אַקְטִיאָר לְעַכְתָּם, נִימָט נָאָר עַר
שפֿוֹלֶט, זיז רָאַלְיעַן. אַזְוִי, טָעַרְקוֹוִוְרְדִּיכָּג, אַזְוִי
סָאָרְטַּשְׁפֿילְעַן פָּרְשַׁטְעַהָּן אַפְּילְוִוְוָעָרְעָ

עַמְּרִיָּקָאנְדָּר קְרִיבִיקָעַר צֹו שְׁעַצְעַן.

שְׁיעָר, שְׁיעָר הַחֲטָאת מַעַן דֵי דָאֶזְוִיגָע גְּרוֹוִיסָע
קִינְסְטָלָעַר נִימָט אַרְיוֹנְגֶּלְעָלְזָעַן אַיְן אַפְּמָעַרְיָקָא,
אוֹזָם מַוְרָא זַיְוִיזָלָעַן, חַלְילָת, דָאָט נִימָט אַבָּא
שְׁטָעַקָּעַן אַוְנוֹגָז מִיטָּה בָּאַלְשָׁעוֹוִיזָם. אַוְנוֹגָעָר
גַּעַשְׁרִיוּעָ שְׁוֹמְרִים הַעֲבָעָן פָּאֶרגָּעָסָעָן, אָז דָעָר
מַאֲסָקוּוּעָר קוֹנְסְטָטָעָשָׁטָעַר אַיְזָן נַאֲךָן אַיְבָּעָרָ
בְּלִיּוּבְּעָצָץ פָּוּן דָעָר צִיְּמָת, וּוּעָן קִינְגָּעָר הַחֲטָאת
נַאֲךָן נִימָט גַּעַתְּלָוְטָמָט פָּוּן בָּאַלְשָׁעוֹוִיזָם אַיְן רָוְסָ
לְאַנְחָה, אַוְן דָּאָס — אַיְךְ בֵּין כְּמַעַט זִיכְעָר אַיְן
דָעָם — דֵי דָאֶזְוִיגָע קִינְסְטָלָעַר מַזְוָעַן פִּיחָלָעַן
זַיְדָּה פִּילָּאָגְגָעָנְתָמָעָר צֹו שְׁפִילָעַן אַיְן דָעָם
קָאָפִיטָאַלִיסְטִישָׁעַן צִוְוִי יְאָרָק, וּוּיְיָ אַיְן דָעָר
בָּאַלְשָׁעוֹוִיסְבִּישָׁעָר מַאֲסָקוּעָר. וּוּעָן נִימָט, וּוּחָלָ
מַעַן זַיְוִיזָלָעַן דָאָךְ אַהֲרָר נִימָט גַּעַקְוּמָטָן אַפְּיָלוּ צִוְוִי
גַּאֲסָטָן, וּוּיְיָ זַיְוִיזָלָעַן בִּיזְיָ אַיְצָטָן נִימָט גַּעַקְוּמָטָן.

פָּסְמִיוּעַר וּוִידָּעָרְשָׁפָּאָגֵד מָכָּבָּה אָנוּ דָּעָר
גְּלִוְשָׁעָר דָּעֲגִירְוָנֶג אַיְן אִינְגְּרִיעָן אָנוּ דָּעָר
עֲנָגְזָוְוִוְשָׁעָר אַרְמָמִי אַיְן דִּוִּיטְשָׁלָגָד פִּילְגָּהָר
קָאָפְּנוּעָה, וּוֹי אָנוּ שְׂקְמִיוּעַר וּוִידָּעָר
שְׂנָדָה.

10. *Leucosia* *leucostoma* (Fabricius) (Fig. 10)

ווען איך חאָפַ אַיבְּעַדְנָעַנְדְּלָעַן דֵּי פֿיעַ
געַרְזִישְׁמָעַט פָּון דָּעַם לְאַחֲרָה, אַיְן מְאַגְּשָׁט
פְּעַבְּרוֹאָה, 1922, אַיְן תְּרַעַם לְאַחֲרָה וְעוֹזָעַן
אַיְן אַ צְוַרְדָּעַטָּעַן צְוַשְׁטָאנָדָן. עַס אַיְן
געַוּעַן פְּלַעַם אַיְן טְרִיאַיד אָנוֹ נָאָר אַונְדָּעַרְעַ
עַרְתָּה, וְוַאֲסַם הַאֲבָעָן גַּעֲמָאַבָּט דֵּי לְאַנְעַ
שְׂיוּעָר.

ל'ין ערשותער טאגן איז אפֿים האט
פִּיר געבראכט איז. קאנפליקט מײַט דער
געפטשונ רײַינקאוֹטס פָּאַ, 16 איסט בראָדְ
ווֹוֹ. אַ סכּוֹד וּוּלְבָעֵר האט געהאלטען
נִיט ווּיִט פְּין ענטִיזִיכְלָעָן זִיךְ אַז אַ
סְּטְּרִיִּישׁ. דָּעֵר סְכּוֹד אַז קוּרְצָעָן אַז גַּעַזְ
וּעַן ווּיִטְּ פָּאַלְגָּט :

בען א טייל פון איהר ארבייט עז איהרען
א קאנטראקלפער, וועלכער האט געארבייט
ככיעט דעם גאנצען סייאן באָה דעַי
געפישן בא. די ארבייטער פון געפארטען
טראקטארס שאָפּ האָבען געפארטען פון
דער עלזקוטוּוּ באָהָה, אָז זאָל אַינְ
סְּטוּרָאוֹרָעָן דעם מענדושער צו זעהַן
פּוּלְּעָן בִּי דער פִּירְמָעָ אָז זוּלְּבָעָן זַיְזַי גַּעַנְיָן
בען א טייל ארבייט, צו זוּלְּבָעָן זַיְזַי
גַּעַנְיָן באָהָהָגָט. „וואָרוֹם זַלְּעָן די¹
ארבייטער פון דעם אַינְכִּידּ זַאֲסֵ אַרְבִּיּ
טְּעָן פּוֹלְּעָן ווֹאָכָּעָן אַיְן דער צַיִיט ווּעַן פּוֹרְ
הָאָבעָן נִישְׁתָּאָר אַשְׁטָּאָר אַרְבִּיּ ?“ אָז גַּעַנְיָן
וועַן זַיְעַר פְּעַנְהָה. די פָּאָדָעָרָונָגָעָר
הָאָט ווּרְשָׁלִיר גַּעַלְאָכְטָ יְעַדְעָן פָּאָרוֹדָ צו²
בָּאוּנָגָעָן די פִּירְמָעָ צו גַּעַבָּעָן דעם קָאָן
טראקטאר אַטְּיִיל פון אַיהָר אַרְבִּיּ. די³
פִּירְמָעָ אָזֶן אַבָּעָר גַּעַלְיָבָעָן בִּי אַיהָרָעָן,
זַי גַּיט נִישְׁתָּאָן פָּאָרְטָיִין. דָּאָן הָאָט כָּעָן
אַפְּעַלְיָרָט צו די אַרְבִּיּ טָעָן דעם אַיְן
סִיְּדָר שָׂאָפּ, אָז זַלְּעָן זַיְדָר פְּרִיאַוְוִילִינְ
אַפְּוֹאָגָעָן פָּוֹן צו אַרְבִּיּ טָעָן מַעַהָר זַיְיָ, לְאָ
פִּידּ זַבְּגָעָן, 4 טָעָן אַהֲבָה, זַלְּעָן זַיְעַרְעָ
דִּינְעָ טָאגּ אָזֶן אַהֲבָה, זַלְּעָן זַיְעַרְעָ
בְּרִידְעָר אָזֶן דעם קָאָנְטָרָאָקְטָאָרָס שאָפּ
מַאְכָּעָן. נָהָר אַיהָר פָּאָרְשְׁטָהָט דָּאָה, אָז
אָזֶן זַאֲרָר דָּעָרט זַיְדָר פִּילְ לִיְּכְטָשָׁר זַיְיָ
עַם טּוֹט זַיְדָר. דָּעָר שָׂאָפּ הָאָט זַיְדָר אַיְן
סְּאָגָנָס גַּאנְצָ שְׁעָהָן אַנְטְּזָאָגָט צו בְּרִיאַנְ
גַּעַנְיָן אַזְּאָאָפְּפָעָר, אָזֶן מַעַן הָאָט פְּשָׁוֹט גַּעַנְיָן
מוֹזָט צְוּיָּוִינָגָעָן די אַרְבִּיּ טָעָן פָּוֹן די גַּעַפְּ
טְּשִׁוּן שָׂאָפּ זַיְדָר „פְּרִיאַוְוִילִינְ“ אַפְּצְוֹזָגָעָן
פָּוֹן אַטָּאגּ אָזֶן אַהֲלָבָה אַזְּאָרָר צו גַּוְנְסְּטָעָן
די אַרְבִּיּ טָעָן פָּוֹן דעם קָאָנְטָרָאָקְטָאָרָס
שָׂאָפּ. אָטָם דָּאָ אָזֶן אַבָּעָר גַּעַוְוָעָן דָּעָר מִיסְ
טִיקִּיק. ווֹיְלָר די זַאֲרָר הָאָט גַּעַמּוֹת זַיְיָ אַ
גַּעַצּוֹוֹאָנוֹגָעָן, הָאָט עַס נִישְׁתָּאָר גַּעַקְעָנָט
דוֹרְכְּגַּעַפְּיָהָרָט ווּעְרָעָן אַיְן לְעַבָּעָן, אָזֶן אַטָּ
פָּאָרוֹזָס : עַס הָאָכָּעָן זַיְדָר גַּעַפְּנוֹגָן „נוֹ
טָעָן“ יוֹנִיאָן לִיְּטָר אָזֶן דעם גַּעַפְּטָשָׁוֹן שָׂאָפּ,
וועַלְכָּעָהָאָכָּעָן בָּאָלָד גַּעַלְאָזָט ווִיסְעָן דָּעָר
פִּירְמָעָ, פָּאָסְעָרָעָטָום, אָז די יוֹנִיאָן הָאָט
אַונְאָסְעִיצְיָאָל גַּעַצּוֹוֹאָנוֹגָעָן דעם שָׂאָפּ אַנְצָוּ
גַּעַמְעָן אַזְּאָאָשְׁלוֹס. די פִּירְמָעָ הָאָט

קורץ שארפ'

זט י. ב. ג.

רבען זיינע און גאנצען אפֿהענְגִיג און די
זעיגבער פון דער אַסְטֶמְבָּלִי און סענאנָאַט
וְאַלְבָּאַנִּי. דערפָּאָר אַיז דער שְׁכָל מְחִיבָּ
דָּאָס, ווֹאָס עַר קָעָן מְצָוָן, דָּאָרָה פָּוּן אַיהם
יסְגַּעַתְּיָהָרֶת ווּעְרָעָן בֵּין צָו זְיוּן לְעַכְּפָר

דו לעתערע פון דעם אומשטערבלייבען טאל-
שי, פון פאָסיווען ווינדערשטאנד, פון וועל-
ר די רעווואָלּוֹצִיאַנְגֶּרְעָן מיט דריינּוֹ רֵישָׁעָן
געבען געמאָכָט ניט ווינִיגּ הוֹזָקּ, הוֹיְבָט אָן
נִיךְ שְׂמָאָךְ אֲרוֹנְדְּרִוְגְּגָעָן אַיְן פְּרָאָקְטִיְשָׁעָן
בענו. די אַינְדרְּוָר אַיְן אַינְדרְּיעָן מיט זַוִּוִּי-
פָּאָסְיְוָעָן ווינְדְּרְשְׁטָאָנד גַּעֲגָעָן די עַגְלִישָׁע
רטְּשָׁאָפָט, אָן אַיצָּט די דְּיוֹתְשָׁעָן מיט זַוִּוִּי-
פָּאָסְיְוָעָן ווינְדְּרְשְׁטָאָנד גַּעֲגָעָן די פְּדָאָנִי
זַוִּוִּישָׁעָן פְּלִיטָה, פָּאָבָעָן קְלָאָר, אָן אַטְּ דָּעָר
פָּיְוָועָר ווינְדְּרְשְׁטָאָנד אַיְן אַגְּנִיךְ שְׂמָאָךְ
וּוֹאָפָעָ. דָּעָר פְּאָקָט אַיְן, דָּעָם דָּעָר דָּאוֹוִי-

פֶּסְמִיזָעֵר ווּידַרְשָׁפָאנְדּ מְפַכְּתָן דָּרָר
גָּלְיָאָשָׁר דָּעֲגִירָה אַיְן אַינְדִּיאָן אַוְן דָּרָר
אַגְּזָוּזָאָשָׁר אַרְמִי אַיְן דִּוּפְשָׁלָעָנְדּ פִּילְגָּה
הָהָר קָאָפּוּעָה, ווּי אַזְמִיזָעֵר ווּידַרְרִי
קָנְגּ.

לעס קען זיין, או איזט זעהן שווין איין
פראנצ'זויישע פאליטוישען, ווועס פאר אַ
יעען שרים זיין האבען געמאבט מיט זיין
אַריינדרוינגען איין דיויטשלאנד. אבער
אתה האבען אויף דעם קעגען זיין ניט. זיין
ויפלען, ווועס פאר אַ ברודיתבא זיין וואלטטען
וראבען פון פראנצ'זויישען פאלק, וווען זיין
שען צוריק טיב אַ נאָז. דערטאָ, צי זיין
לען, צי ניט, אבער זיין זוינען געטוואונגען
קריבען אלץ פיטער איין די קלטנע פון
ויאַנטקיטם און פארברעבען. און קינגר און
אַזאָה האַס צו קעגען פעראויסונגען, ווֹי
די דאַזינע אַוְאנְפּוּרְעַן ווֹעֶט זיך עַזְזֵז
ען.
———
דער ערפֿאלָג פון די אַקְטִיבָּרְעַן פון טַאַפְּקָי

מען שטרח שעת שוין איזו ווידער מיט דעם אונגעראגונג פון דער ציילויוועזע. איזו, וועדליג מיר דאכט זיך, גאנגייט איזז מעיאת ציפט ען ציילויוועזע, וואס קען איזו ליבט פאנגייבטען ווערטען. זואריכס וואלט די וועלט בעזען באמת ציילויווערט, מאו וואלט זיך ניט נאר ניט געקאנט איזו גיך צוריך ווילד ווערען, נאר לס וואלט קיינמאל פיט געקאנט פַּעַט סירען דאס, וואס ברוינגעט אונגעער ציילויוועזע.

דָּאצְיַע אֵין אַזְּזַל סִכְנָה.

גָּאוֹזָעֲרָנָאָר סְפִוִּיתָה הָאָטָן גִּימָט נָאָר בָּאָפְּרוּוּת
דוֹשִׁים לְאַרְקָיוַן, דָּעַם אַיּוֹרִישָׁעַן רָעָוָאָלָוֶצְּיָאָ
נוֹעַר אָוָן דָּעַם וְאַגְּעַנְגַּטְמָעַן קְרִימָיְגָעַלְעָן אַגְּנָאָר
בְּיִסְטָן, נָאָר פִּילְבָּעָהָר וּוּיְדָאָם. צְוֹוָאַטְמָעַן פִּיטָּ
זִיּוֹן בְּאַגְּנָאָדִיגְגָּגְגָה הָעַטָּע עַר גַּעַמְאַבְּשָׁתָן עַרְ
קְלָעָרָוָגָג, וּוּלְכָעַ אַיְוָ שְׂטָרָקָ נִימָטָעָלָעָן
אוֹגְזָעָר קָאָפְּטָאָלִיסְטִישְׁ-אָרְבִּיסְעָגָעָר פְּרָעָסָע.
דָּעָרָפָאָר קוֹסְטָאָיְתָם עַיְשָׁר כּוֹתָה. אַבְּעָרָה, וּוּאָ
הַרְבָּאָה, בְּאַלְמָאָן, בְּאַלְמָאָן?

דָּרָם בְּלֹוֹז לְהַרְקִין ? עַס זֵיכָן נֶאֱלָמָן מַעֲגַשְׁעָן
אַיִן פְּרוֹזָאן, וּוּלְבָעַ זַיְנָעָן פּוֹנְקָט אַזּוֹו שָׁוָּלָּ
דִּיבָּג, רִיכְבִּינְגָעָר אַוְמְשָׁולְדִּיג, וּוּ לְהַרְקִין. וּוּאָ
רְדוּסְ-זִישָׁע הַאָט עַד גְּלִיוּכְצִוְוִיג אַוְיךְ זַיִן גִּימָ
בָּאָפְרִיּוֹת ? אַדְעָר הַאָט עַד צְוָעָרֶת בָּאָפְרִיּוֹ
לְהַרְקִיבָּעָן, אָוָם זָוָן וּמָהָן, וּוּ דִי מַרְעָסָע וּוּעָסָ
עַס אַוְיפְּנָהְטָמָעָן ? אַיְיךְ וּוּיל אַבְעָר הַאָטָעָן,
אָזָו דִי בַּיְלָעָרִי פָּוָן דָּעָר פְּרָלְסָע וּוּעָט אַיְחָט גִּימָ
אַפְּשָׁרְעָקָעָן פָּוָן זָוָן חַעְגָּדְלָעָן קַעְגַּזְעָקָוּזָעָן.
הַאָט עַד אַיְינְמָאָל גַּעַזְגָּט שָׁלָף, כָּוּן עַד אַוְיךְ

וְאַגָּעַן בֵּיתֶךָ אָנוֹ דָּעֲרֵתִהְרָעָן זַיְוָן גַּוְשָׁעַן פְּנַט
בְּיוֹן צֻוָּם סְוָגָן.

אַיסְטֶ רִיזּוּרְ נְעַשְׁנָאָל בָּאנָק

בָּאנָק 680 בָּרוֹדוֹיִ, נְיוּ יָאָרְקְ סִיטְ.

אַינְטְּרָעֶסֶט וּוּרְטְ גַּעֲצָהְלָט יְעַדְעַן מְאַנְצָט אַוְיַד סְפָעַשְׁלַ אַינְטְּרָעֶסֶט
אוֹן סִיוּוֹינְגְ אַהֲנוֹתָם.

קְלִינְגְ דָּעָפָאִים וּוּרְעַרְנוּ מִיטְ פָּאַרְגְּנִיגְעַן אַנְגְּנוּרְטָעַן.

עַפְעַנְטְ אַיְעַרְ אַקְאָונְטְ אַיְצְטְ

סִיטְ דָּעַפְאִים בָּאַקְסְס \$5.00 אָנוּ הַעֲכָעָה.

גַּעַלְטְ וּוּרְטְ גַּעַשְׁקָטְ אַיְן אַלְעַ טִילְעַן פָּוּן דָּעַר וּוּלְטָה.

דַּי בָּאַחֲנְדְלָגְנָגְ וּוּסְמִיר גַּעַבְעַן אַונְגְּרָעַן "אַלְטָע בְּיְוּגְעַם" אַיְן דָּעַר אַרְ.

גּוּמְגַעְטְ פָּאָרְן שְׁטָעַנְדְגָעַן וּוּאַקְסָעַן פָּוּן אַונְגְּרָעַן "גַּיְעַ בְּיְוּגְעַם."

LLOYD SABAUDO

3 State Street

ניְעַ טְרָאָנְסְפְּלָאָנִיק קָאָהָטְ רָאוּ.

פָּוּן נְיוּ יָאָרְקְ נְאָךְ יְוּרָאָךְ.

טְעַזְעַטְאָן נְרַעַמְעָרָטְ 2441

רְיַעַנְאָדְרְ פְּרָעָם

42 אַיסְטֶ 23 טָעַטְ סְטְ, נְיוּ יָאָרְ.

הַאֲרָלָעָם סָאָצְיָאָלְסְטְּרִישְׁעָם
עַדְיְקְיְיְשָׁנָאָל סְעַנְטָעָר
אַיסְטֶ 106 טָעַטְ סְטְרִיטְ.

צְוִישְׁעָן פָּאָרְקְ אַוְן מְעַדְיָאָן עַוְתְ.

צְדָאָרְדִּינְגָעָן אַגְּרִיסְעָן חָאָל

קָאָן אַרְיְינְגְעַמְעַן 600 מְעַנְשָׁעָן

אַהֲרָן קְאַנְצְעַטְעָן, בְּעַלְעָה, פָּאַרְשְׁטְּלָעָן

נְעוּ, חָנוּתְ אַוְן צָהָרְ.

אַיְרְ אַפְּיָסְעָן אַוְן מִיטְיָינְגְ רְוָסְטְ

שְׁפָעָן יְעַדְעַן תָּאָגְ בְּיְגַעְכְטְ

טְעַלְעַטְאָן: הַאֲרָלָעָם 9020.

- לְאָקְלָל 125. לְיִידְעָם נְאַרְמַעְנָט וּוּאַרְקָעָרָם יְוּנְיָאָן —
130. לְיִידְעָם טְיַוְלָאָרָם יְוּנְיָאָן — 88, סְקָרְעַנְטָאָן, אַלְ.
132. לְיִידְעָם טְיַוְלָאָרָם יְוּנְיָאָן — 48, גְּרָנוֹוִוִישָׁן, קָאָן.
137. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 48, סְפִילְיָה.
138. אַבְּאָבְרָהָן וּוּאַרְקָעָרָם יְוּנְיָאָן — 39, סְלִימָוֹת סְפָטְ, קְיָוִסְבָּרוֹדוֹשְׁ, סְאָסְפְּ.139. רִינְקָאָטָם מִיְקָעָרָם יְוּנְיָאָן — 84, בְּעַזְבָּרְטָה, מַאֲסָסְ.140. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 84, אַבְּלָטְיָהָרְסְ, בְּלָטְיָמָה.
141. אַמְּלָאָגְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 208, סְפָאָרְגָּיָן, עַוְוָן, טְרָאָרְנָטָה, קָעָן.
142. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 282, גְּרָנוֹוִוִישָׁן, קָאָן.
143. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 282, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָלָאָטְלָהָרְ.144. סְפִילְיָה אַוְן מְעַדְיָאָן עַוְתְ, אַוְן יְרָאָךְ.145. רִינְקָאָטָם מִיְקָעָרָם יְוּנְיָאָן — 219, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.146. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 241, בְּלָגְגָן, פְּאָן פְּרָגְאָזְפְּ.147. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 242, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.148. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 243, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.149. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 244, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.150. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 245, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.151. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 246, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.152. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 247, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.153. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 248, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.154. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 249, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.155. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 250, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.156. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 251, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.157. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 252, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.158. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 253, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.159. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 254, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.160. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 255, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.161. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 256, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.162. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 257, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.163. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 258, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.164. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 259, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.165. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 260, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.166. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 261, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.167. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 262, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.168. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 263, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.169. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 264, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.170. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 265, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.171. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 266, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.172. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 267, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.173. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 268, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.174. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 269, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.175. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 270, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.176. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 271, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.177. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 272, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.178. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 273, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.179. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 274, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.180. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 275, בְּלָגְגָן, פְּרָטְ 56 טָעַטְ, פְּרָגְאָזְפְּ.181. קְלָאָקְמִיְעָרָם יְוּנְיָאָן — 276, בְּל

הַלְלוּ אָדָם

ארבייטער פון צלע
לענער, טראיר
נאט איז, אוּן די
וואלט וועט זיין
אוֹעדען

אֲפִיצְיָעַלְעָר אַרְנָאוֹ פּוֹזֶ דָעֵר אַינְטַפְּרָנְעַשְׁאָנָאֵל לִיְדִים נַאֲרַמְעַנְתָּ וּזְאִירְקָעָרָם יְוַנְיָאוֹ

Vol. V. No. 5.

New York, Friday, February 2, 1923.

פריזטאג, 2טען סענדוואר, 1923.

PRICE 3 CENTS

אַיִלָּתִים אֶרְצֵי כְּנָסִים

גערעכטיגקייט" נומער ๕.

ז'ויט 2. דיו ווֹאָה — ג. ש. דריי מיטינגען פון עקוּרְטוּוו באָארְד לֶאָכָל 00—מ. שעכטער ז'ויט 3. מיטינגען פון דושוּנֵט באָארְד פּוֹן דַעַת קלאָקְטָאָכָעָר יונִיאָן — ג. לאָגְנָעָר. פֿערְדִין צִינְישׁע פֿרְאָנְגָן אָנוּ עַנְטְּפָעָרָס — דָרְהָ רְזַשְּׁאָרְדוֹשׁ מ. פֿרְוִיס. ז'ויט 4. אָנוּנָעָר עַדְיוֹקְיִשְׁאָגָל דַעֲפָאָרְטְּמָעָנָט.

ז'ויט 5. אַיְזָן דָעַר רִיפְעָרְרָפְאָכָעָר יונִיאָן גָּאָרָאָן 17 — דַעַש. הָעַלְעָר. אָ בָּאנְקָעָט צָוָם 50 יַאֲהָרִינָעָן יַוְבִּילְעָאָם פּוֹן ג. גַּיְבָּאָוּוֹיעַ.

ז'ויט 6. טְהִיר אָנוּ אַרְגָּאָנוֹזָאָצְיָהָנָס פֿרְאָנְגָן. דָרְהָ רְאָסְטָאָס דַרְעָסְטָאָכָעָר יונִיאָן לֶאָכָל 00 — ג. בעַרְנָאָרְדָּסְקִי.

ז'ויט 7. דָי נְעַרְטָע פְּלוּינְדִּין — שְׂיִינְדָעָה בעַדְרוֹיך. שְׁרוּפָעָן פּוֹן ז'ויט 1.

ז'ויט 8. פּוֹן רְעַדְקָהְטָאָרְס נְאָטִיזְיְנִיכְעָל.

ז'ויט 9. אַרְבִּיאָטְרָאָזְ�יְנִיחָיט אַיְזָן פָּאוּוּטָרְסָהָאָנָר — פ. דָאָן.

ז'ויט 10. אַלְעָרְלִי פּוֹן שִׁיקָּאָנָה — חַיִים אַבְרָהָם דָוִיס. גַּיְדָעָר — מ. פֻּעַרְעָהְמָוְתָה. קָוָרְץ אָנוּ שָׁאָרָה. — ג. ב. ג.

ז'ויט 11. פְּרָעוֹידְעָלְטָעְוּזְוָאָהָל אָנוּ פְּרָעוֹזְרָעְנְטָעָוָי מָאָרְד אַיְזָן פּוֹילָעָן — גַּעַן חָאוֹזָאָנוֹזָוּטִישׁ. וּלְאָדִימִיר מְעָדָעָם — יוֹסָף קַעַשְׁזִינְסְקִי.

ז'ויט 12. דָי הָוִוִיט אָנוּ אַיְהָרָעָ פּוֹנְקְעִיעָס — פ. ג. א. ס. קָוָרְצָע שְׁפּוּעָסָע.

ז'ויט 13, 14 אָנוּ 15 — אַדְוּעָרְטָיְזְוָעָנָט.

ז'ויט 16. פָּאָרְשִׁיְרָעָנָעָס.

ערב גענעראל מטרייך בי טשיילדרעגעס אווז הוייז-דרעם ארבײַטען

גוויס-פרעוזידענט דוש. האלפערין ווועט העלפערן פיהרען דעם סטראיך. —
יוניאז-קאנטראל איבער די שעפער איז די הייפט פאָדערונג.

סְטָרִיֵּק וּוֹעַט גַּעֲרוֹפָעַן וּוּעֶדְעַן.
בְּרוֹדְעֶרֶת הַגְּרִינְבָּעָרֶג, דָּעֶר צַעֲנָעֶז
הַזְּשָׁעָל פָּוּן דָּעֶר יוֹנִיאָן, צַוּזָאכְמָעָן צַיְתָה
עַקְוָעָקְטוּיוּ בָּאָרְדָּם פָּוּן דָּי לְאַקָּאַלָּס 41
אוֹן 55 הַאָט זַוִּיט אַיְנָעָגָע צַאַנָּאַטָּעָן
אַנְגָּעָפִיהָרֶט אַפְּרָאָפָּגָאנָנְדָּע צַוְּוִישָׁעָן דָּי
אַרְבָּיִיטָר אַיְן טְרִיְיד, צַו שְׁטָאָרְקָעָן דָּי
יוֹנִיאָן, וּוּלְכָע אַיְזָן דָּי לְעַצְטָע פָּאָז
קְרִיוֹזִיסִיְאָהָרָעָן בָּאָרְיִיטָעָנָד אַפְּגָעָשָׁוּאָכָט
גַּעֲוּוֹאָרָעָן. דָּי בִּיטָּעָדָע סְלָעָק, וּוֹאָס הַאָט
(שְׁלָוָם אַוִּיפָּזְוִיט 7).

קלאָקמאַכער איז פילאָדעלפֿיא זײַנען אַרוּם איז אַ דושעַנער אלְ סטְרִיַּיך

דער סטראיך זוערט ערקלערט דאנגרשטאג, דעם וטען פערוואָר. — די וויס-פרעויידענטען ייִסְפַּרְמַנְטָן.
פִּינְבָּעֶרֶג אָזָן הַלְּלָה רִינְבָּעֶרֶג וּוֹעַלְעָנוּ הַלְּפָעָן פִּיהְרָעָן דַּעַם סְטְרַיֵּק. — די קלָאָקְמָאָכָּעֶר
איַן פִּילָּאָדָּעָלְפִּיאָה וּוֹעַלְעָנוּ קַעַמְפָעָן פָּאָר אַ 100 פְּרָאַצְעָנָט יוֹנִיאָן. — אָ גְּרוֹיסָעָר עַנְטוֹזִיאָה.
סְטִישָׁעָר מִיטִּינְג לְעַצְמָעָן מַאנְטָאג.

פָּרְלָאַנְגּ פָּוּן דָּעֵר יְוִנִּיאָן גּוֹטְנָעָהִיסְעָן.
גְּלִיְיךְ נָאָכְ'ן מִיטִּינְגּ פָּוּן אָנוֹזָעֶר
דוֹשָׁעָנָעָרָל עֲקוּפּוֹתָיו בָּאָאָרֶד אַיְן מָאָנָ-
טָרָעָל, הָאָטּ זִיךְ אָנְגָּהָוִיבָּעָן אַ פִּיבָּעָרָ-
הָאָפְּטָעָ טָעַטְיָגְקִיטּ צָוִישָׁעָן דִּי קְלָאָקָ-
(שְׁלוֹם אֹוּפּ וּוּיטּ 7)

שעך רעדער באראפ פאָרבענט אַייניגע

פַּרְכָּסְטְּפָלָע מַעֲג אֵיז שִׁיקָּאנָא .. . . .

אַרְגָּנִיזָצִיאַנֵּס-קָאמְפִין בֵּי דִי ווַיִּסְט אֹן דְּרֻעֶםְמָכְבָּעֶר אֵין פּוֹלָעָן גָּאנָג.

ערב גענער אל טר
איך הולמתה
רעם טרייד א 100-פראצענט יווניין.
ביי די מיטינגען פון די עקסוקוטיוו
(שלום אונית זיין 16)

אַנְטָרְנוּשָׁאנָאֵל אַרְגָּאָנוֹזָאַצִּיאָאָנָפָ-קָאָם.
פִּיוֹן אַז קָעַנְעַדְתָּ אַנְגָּעָפִירְט מִיטָּעָרְפָּאָלָג

א סטראיך בוי די עטפער גארמענט קאמפ. אין מאנטראאל. — זאלען די
קלאָקמאָבְּגֶר זיך ניט לאזען פֿאַרנְאַרְעַץ אַהֲיֵן אלְסִקְעַבָּם! —
וּזְאַרְעַנְתָּ וּוּיְיָס-פֿרְעוֹזְידַעַנְתָּ וַיַּדְמָאָן.

וועידת זיון אונטער-זונערט אונ-בונדערט זונערט.
און, פון אונגערט לאקאלס 41 און 50.
בעה דרי שורות ווערדען געשריבען, ווערדען
געמאכט אלע לעצטעה פארבאכרייטונגגען
פון דער יוניאן דעם סטראיס צו רופען
די קומענדע וואָה, באָטש מיר קאנגען
איצטער ניט זאגען, זעלכען מאָג דער
זונערט זיון אינטער-זונערט סאָול זיידמאָן איז
די וואָך געוווען איז ניו יארס און ער האט
געבראכט א גוטען גראָם מכוח דעם אַינְ
טערנעשאנאָל אַרגאניזאָצִיאָנס-קאמפִין,
זונאָס ווערט אַנגעפִיהרט איז קענעדרע אַונְ
טער זיון אינטער-זונערט

**קאנפערענדצען מיט דיא מאנו פעלט שורער
יינטאוי צוילט איזריוי יישראלי באלטער**

וְיִסְתַּבֵּחַ אָנוּ וְסַפְתַּר יְהוּעָן פָּאָה

די יוניאן פארפערטיגט די מאשינעררי פאר א געגעראל-סטראיק. — א גרויסים
דו באודלויג פאי דיבר באופערטיגוי האוטומטי. בז אונזוניזיידוי הנירובי צו.

טשורערס אין דער דראַען און ווייסט אַינְ- צָדְרִים אֵין גַּעֲקֹמָעַן אַיבָּעֶר דָּעַר פֿרָאָגָע
די קָאנְפָּעָרְעָנְצָעַן מִיט די מאַנוּפָּעַק | רָעַן. דָּעַר צְוֹאָמָעָנְשָׁטוּיָּם צְוֹוִישָׁעַן בִּידָע

אַל-אָזְרָנְיוֹן אֲלֵאָזְרָנְיוֹן

אָנֹכִי נְבָלֵת שָׁמָא אַנְגָּשׁ תְּנַשֵּׁךְ עֲבָדֶךְ
אַרְגָּנָה נְזִוָּצִי אַנְסָם-קָאַמְפִין אַיִן בָּאַמְטָאוֹ

דער קאמפיאן ווערט געפיהרט פון די וויס-פרעוזידענטען פערלשטיין און מאנעםאן.

אונזעד אינטערנעשאנאל האט איך | רעלשטיין פון קליוולאנד, זאל העלפערן ארבײַטער פון דאטם אָרגָנָיזָאַצִּיָּה אַפְּהָאַלְמָעָן די געהעכרט די וויזשעס פון דרי אָרְבִּיִּי טער, און אָזֶוי נאָך גענִיסָען שווין פִּילְעָן אָרְבִּיִּטְעָר פון דאטם אָרגָנָיזָאַצִּיָּה אַפְּהָאַלְמָעָן די

האט קאמפיזן, וואס די אינטערנעשאנאל חאט דארט אנטעפאנגען. אבער די סלאוק- מאכבר דארטן זיינען גענונג באווארט זויניג צו פארשטיינהן, פון וואנען עם דער דער זישענרטאל עקווקוטיוו באאָרד בא-

**פְּלֹאָקְמָאָכָעָר דַּזְשָׁאִינְטָ פָּאָרְדָּ בָּאָרוּיְעָרָט וּוָאָם
שְׁלַעְוִיְגְגָעָד הָאָט פָּאָרְלָאוּעָן דֵּי יְוִנְיָאוּ**

אָזְנוּ דְשֻׁעַפְתִּיבָעַ עֲדַעְתִּי אֵין וַיַּיְבַעַר
וְבַעֲזַבְתִּיבָעַ עַזְבִּירַעַשְׁעַן פָּזְנִירַעַשְׁעַן פָּזְנִירַעַשְׁעַן
בְּזַעַפְתִּיבָעַ פִּיטְזַיְתִּיבָעַ זַיְתִּיבָעַ גַּזְעַעַן הַגְּרַעַעַן אֵין
אֵין זַעַרְבִּעַע עַפְתִּיבָעַ פְּנִיְתִּיבָעַ אֵין אַלְעַמְלַע מַאלַ
זַעַרְבִּעַע פָּאַר אֵין אַלְעַמְלַע זַעַרְבִּעַע זַעַרְבִּעַע חַטְטַטְתִּיבָעַ
גַּעַשְׁלַגְעַע פִּיטְזַיְתִּיבָעַ אַלְעַמְלַע גַּעַשְׁלַגְעַע עַגְטַזְזִוְיָאָם
„פָּאַר אַרְבִּיְתִּירַע אֵין אַזְנוֹעַר אַינְדוֹסְמַ
פְּרַעַע זַעַעַט זַעַהַר שְׁטַחְקַע אַוְיְסְפַעַחַלְעַן וַיַּיְתַ
פְּעַזְעַנְדְּלַקְיִיטַע זַעַעַט חַטְטַטְתִּירַע אַוְסְמַנְטַעַרְטַע
אֵין בְּאַזְיְיִסְטַעַרְטַע עַזְבִּירַעַשְׁעַן אַזְוִי גַּוְטַ
„וַיַּיְתַּבְעַר קְרַנוֹעַר דְּאַתָּה זַעַעַט חַטְטַטְתִּירַע אֵין
גַּעַזְיְחַטְטַטְתִּירַע פָּאַר אַרְבִּיְתִּירַע זַעַעַט אַלְעַמְלַע
פְּאַלְעַמְלַעַתְתִּירַע פָּזְנִירַע אַיְתִּם פִּיטְזַיְתִּירַע לִיעַבְעַר אֵין
אַבְזַעְדַעַע נִשְׁמַיְתִּירַע הַאֲצִינְקִיְיטַ
זַעַעַט פָּאַר אַלְעַמְלַע פָּזְנִירַע אַרְבִּיְתִּירַע
בְּזַעַדְעַת שְׁלַעַזְנַעַע זַעַל זַיְד אַיְצַעַט נִיטַ
אַוְיְסְפַלְלַיְבִּעַע זַיְיִסְעַן פִּיהַ אֵין וַיַּיְתַ
פְּזַיְקִיְיטַע זַעַט זַיְתִּם יְוָסַע נַזְעַע פָּזְנִירַע פָּזְנִירַע
אַרְבִּיְתִּירַע זַעַרְבִּעַר אֵין זַעַט בְּרַעַנְגַע
פְּלִישַׁוֹתְדִּינְגַע רַעֲוַלְטַטְאַטְעַן דִּירַע אַרְבִּיְתִּירַע
בְּאַזְוּזְנוֹן ; אֵין אַזְעַר זַעַט אַלְעַמְלַע מַאלַ
וַיַּיְתַּבְעַר פְּרִיזְנַד אֵין פְּאַרְטְרוּיְעַנְסְזַוְעַדְ
פְּעַד רַאֲתַהְנַעַבְעַה אַזְנוֹעַר הַאֲצִינְגַע

פִּירְתָּהַבָּעֵן כְּאֶרְטָעֵן אַ בְּאֶרְדִּיעָזָנָסָה
דְּעֹזָאֶרְזָעֵיַע פָּוּן דֻּעַם דְּוִישָׁאַיְנָטַ בְּאֶרְדָּ
פָּוּן דַּעַר קְרָאָהַפְּאָבָעֵי זְוִינָיָן וְזָאַפְּ דְּעַיְתָ
וְרָ זְוּ פָּאֶלְגָּעָן :

„הָעֵדָה דְּוִישָׁאַיְנָטַ בְּאֶרְדָּ פָּוּן דַּי קְרָאָהַפְּ
פְּאָבָעֵה זְוִינָיָן פָּוּן זְוּ יְהִקְמָה דְּרִיאַתָּ
אוֹוִסַּ דֻּעַם פְּעַנְטִיכְעַטַּ פָּוּן דַּי 50 טְוּוִיָּ
וְעַנְטָ פְּעַבְבָּעֵרַ פָּוּן דַּעַר זְוִינָיָן, זְוּעָן עֲרָ
עֲרַפְלָעַטָּ, אָוּ בְּזָהָרָ שְׁלָעוֹזְיְנָזְעָרָפָ צְוִיָּ
רִיקְצִיְּהָעָן זְוּדָה פָּוּן זְוּ אַפְּשָׁת אַלְטָ דַּעַרָּ
שְׁלָעוֹזְיְדָעַטָּ פָּוּן דַּעַר אַיְנָטָעַ-נְעַשְׂתָּאַתָּ
זְוּעַרְתָּ אַוְיְפְּנָעַזְוְכָעָן, פִּיטָּ אַ לְּיִפְעָן בְּאֶרְדוּיָּ
עֲרָעָן.

„הָעֵדָה נְאַלְעָן בְּעַנוֹזְשָׁאָפִיָּן שְׁלָעוֹזְיְנָזָעָ
אָיְן אַוְיְפָ אַיְבָּיָן אַיְנָעַחַדְיְעַט אָיְן דַּי
וְזָיְכְטִיזְפָּטָעָ בְּלַעַתָּה פָּוּן דַּעַר גְּעַשְׁיְכָטָעָ
פָּוּן אַזְנוֹעָיָן אַיְנָטָעַרְנָעַצָּאָנָה אָוּן שְׁפָעָ
צְיַעַלָּ פָּוּן דַּעַר קְרָאָהַ מְאַכְעָרָם זְוִינָיָן —
אַיְנָעַחַדְיְעַט אַזְנוֹת נְיַט אַוְיְסְעַזְמְעַטָּהָעָן,
אַזְנוֹתָעָרָ זְוּזָן בְּזָיְלָיְאַנְטָעַנָּעָ פְּיַהְרָעַשָּׁאָפָטָ
הָאָטָ אַזְנוֹעָרָ זְוִינָיָן גְּעַבְיְהָרָט דַּי שְׂזָעָרָ
כְּטָעָ קְעַפְעָ, דַּי בְּיַעַרְשָׁטָעָ שְׁלָאַבְטָעָן
אָוּן אָיְן אַלְעָ פְּאָה אַדְזָסָ פִּיטָּ אַנְכִּיתָעָ

עמבד אידעדי אַדְבִּיֶּטֶר פָּזָן
לאקאָל 6 באָקוּמָעָן אַהֲבָעַ
רַזְגָּן אֵין ווַיְהִזְשָׁעָם.

(1 944 118 816)

**דזוניאו חעלט סענטער רופט א מיטינג זועגעז
העלט אין שורעןש פאר די לאקאלאם**

דער מיטיג זיעט זיין מאנטאג אזענט דעם 29טען יאנואר, 1923

קאנען אײַינְפִּיהָרְעָן הָעַלְתִּי-אַינְשָׁוֹרְעָנָס פָּאֵר
די מִינְגָּלִידָעָר אָוֹן אָוִיךְ זַיִיְעָרָע פָּאֵמִילְ-
יעַס פָּאֵר אֲגָּנָעָטָעָן מַעֲסִיגָּעָן פְּרִיאָז. די
אַנוּעוּעַנְדָּע וּוּלְעָן קָאנָעָן וּוּגָעָן דָּעַם
פְּלָאָן דִּיסְקוֹטִירָעָן. זַיִי וּוּלְעָן קָאנָעָן
אוֹמְגַעַשְׁטָעָרֶט אַרוֹיְמִיאָגָעָן זַיִיְעָרָמִיאָגָעָן.
וְלָאָלָעָן די מִיטְנָלִידָעָר פָּוֹן די רַעְלִיחָ
קָאַמְּיָעָטָס אָוֹן פָּוֹן די עַקְוּקָוְטָיוֹו בָּאָרְדָּס
נִיטָּפָאָרְפָּעָלָעָן צַו זַיִין אָוִיךְ דָּעַם מִיטְנִין.
דָּעַר מִיטְנִין וּוּטָט זַיִד אַנְפָאָגָעָן מְאַנְ-
מָאָגָן 8 אַנוֹהָר אַנוֹועָטָן.
פָּאֵר דָּעַם מִיטְנִין זַוְעָט פָּאַרְגָּעְלִיאָגָט
זַוְעָדָעָן אֲגָּלָן זַיִי אָזָוִי די לַאֲמָאָלָס
קָאָלָס אַיִן גְּרוֹסִ-גְּנוֹיָאָךְ.

אֵל וועה- שלעכטע צײַיט. ס' אָיז געוווען אַ
לאָגנָגָע בִּיטְעָרָע סְלָעָחָ אָזֶן מְהֻאָט גָּאנְצָ
וּוֹיִינִיגּ פָּאָרְדִּינְטָ. אָזֶן דַּי וּוֹנִיאָן האָט באָ
שְׁלָאָסָעָן צָו פָּאָרְדָּעָן אַ העֲבָדוֹנוֹן אַיְזָ
וּוֹיִירְזִישָׁ, רָאַס מֵעַן זָאַל קָאנְעָן פָּאָרְדִּינְעָן
עֲפָעָס מִעהָר פָּוּן דָּעָר בִּיסְעָל אַרְבִּיְישׁ וּוּאַס
ס' אָיז דָּאַ. דַּי עַמְּבָרוֹידָעָרִי מְאָנוֹפְּעַקְתְּשִׁוָּי
רָעָרָס אַפְּאָסְיָאִישָׁאָן האָט, אַפְּיָלוֹ גַּעַיְ
טָעָנָה, עַט אָז דָּעָר גָּאָרִים עַנְגָּט אַיְזָ טָרְדִּיְיד אָיז
גָּוֹטָן בֵּין מְעִרְזִי 1924, נָאָר פָּאָר אַיְבָּעָד אַ
יְאָחָר צְיִיט, אָזֶן פָּאָלְגָּלִיךְ דָּאָרָה דַּי וּוֹיִיְ
דוֹשָׁעָס בְּלִיבָּעָן וּוּי גַּעַוְועָן בֵּין דָּעָר אָזֶן
רְדִימָעָט וּוּעַט אַוִּיסְגָּעָהָן. אַבָּעָר דַּי וּוֹנִיאָן
הָאָט גַּעַנְטְּפָעָרט, אָז פָּוּן אַגְּרִים עַנְגָּט אַלְיָוָן
קָאנְעָן דַּי אַרְבִּיְיטָעָר קִיְּזָן לְעַבְעָן נִיטָּמָאָ
כְּעָן ; רָאַס אָונְטָעָר דַּי שְׁלַעַכְתָּעָ אָוּמָיָ
שְׁפָעַגְדָּעָן אַיְזָ טָרְדִּיְיד מְזָוְעָן דַּי אַרְבִּיְיטָעָר
בְּאַקְוּמָעָן אַ וּוֹיִדְשָׁה העֲבָדוֹנוֹן אָזֶן וּיְהָאָט
גַּעַנְטָבָּאָן, דַּי וּבְדָבָּרָן, דַּי וּבְדָבָּרָן

ארבעה אבניהם ורשותם דשוף ארם ממענות

לְבָנָה וּבְנָתָן

אורים מערקוז אס!

די ארכיבייטער בײַ קלאָזקֶם, סוֹטֶם, פֿקוּידֶטֶם, דְּרֻעֵסֶם, זְוִיִּים-עַזְמָן
אוֹז אלְעַז אַנדְעַרְעַז לְיִדְיָים גַּאֲזַעַנְתָּם פּוֹזֶן דִּי שְׁעַפְעַר אַרְזָם
בִּין יַאֲרָךְ וּזְעַרְעַז אַוְיפְּמַעְרְהַזְזָם גַּעֲמָאָכֶט, דָּאַס דְּעַר
אַדְגָּאנְיוּזִישָׁן דַּעֲפָאַרְטְּמַעְנָט פּוֹזֶן דְּעַר אִינְיָן-
טַעַרְבַּעַשְׁאַגְּנָאֵל הַאֲטָם גַּעֲעַפְעַנְטָס
הַהִיְיָצְעַהּזָו אַפְּיִסְעָס

ביו יארק, קאנעטיקות אונ ניו דושוירזי סטיטיטס

די ארכיבי מער, ווואס זייןגען באשעפטיגט ביילויידיס גארמעניטס אין די שטעדט אונ שטעדטליגט פון די דערמאגנטע דריי שטאטטען, זייןגען געבעטען מיטצוהעלפונג דעם אינטערנשאנאל ארגאניזאַזָּע פאַרטמענט. זיַּי קאנען עס טאן, ווען זיַּי וועלען ברײַנגען אַיסְקִינְפְּטָע וועגען די אָוט-אָוָרטאָן שעפער אין דושענעראל אָפִים, אָדער אין אַינְגָּעָם פון די בר. אָפִיסָּע, ווואס ווערען דאָ פֿאָרְעָפָּעָנְטָלִיכְתָּם.

די אינפֿאַרמאָצְיַע ווועט צו קיינעם ניט אַדוֹיִסְגָּעַנְעַבָּעַן וווערען. עס ווועט געהאלטען וווערען סטראַיקט פְּרִיזּוֹאַט.

מעטל טריידס העדקה ארטוערס מ. אראנדוש עווענין	68
מאנטגאטערי סטראטיז מאנטגאטערי סטראטיז	103
מאנטגאטערי סטראטיז מאנטגאטערי סטראטיז	98
בראדוויי מעין סטראטיז דוושעקספֿאן עווענין	114
שגעיד לאנג ברענטש 2040 — שגעיד האקענסאָק 1499-יד — מ. דוראנדאָ האנטערם פֿאַיגט 0068 — פֿינײַז	7
9	

ברידושפארט, קאנג.

דושיירזי פיטי ג. דוש.

לאג בראונטש, ג. דוש.

לענג אילאנד סיטי, ל.

סְפִרִינְגּ וּוֹאָלִי, נ. י.

קאלטשעטען, קאנג.

במאגרת ווערגזן, ג. 9.

פָּרָט עַבְבָּא'

10. The following table shows the number of hours worked by each employee.

דושייקאַב האָלֶפְעָרִין, מענעדזער.

**וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְאָדָם כֹּל
טֹוֹר ? אֲשֶׁר יְבָרֵךְ תִּבְרֹךְ וְתִּפְרֹחֵךְ תִּפְרֹחֵךְ
אַרְגָּנָזְאַצְיָע ?**

ז' ייט איהר א דראמאטורונג אַ שרייבט
איהר ערצעהלהונגען? ז' ייט איהר א סעך
דעתאָר אַדער אַטיער פון אָן אַרגאנזַיַּז
וְאַצְּיעַז? אַזיב איהר ז' ייט נאָר אַ מענֵש,
ז'וֹאָסַט האָט צוֹ טאָן מיט כלֶּל-אַדְבִּיט, ז' ייט
איהר עס, מיט וועמען מיר זוילען זיך
דאַ בּוֹהָרְשָׁמְבָּדְבָּן.

אַז וְזֶבֶת עֲטָעָן.
אוֹיֵב אִיהָר וַיַּמַּת פָּאַרְבּוֹנְדָעָן מֵיט אַז
אַרְגָּנָנִיוֹצְיעַ, קַעַנְעָן מִיר אַויְיךְ פַּיל פָּאַר
אַויְיךְ טָאן. מִיר וּוּלְעָן פַּאַר אַיְיךְ צָר
וּזְמַעַנְשַׁטְּעָלָעַן דֻּעְפָּאָרְטָם אַין סְוִידְקָוָה
לְאָרְסָם, מִיר וּוּלְעָן טָאן אַיְינָר מְאַלְמָטִי
גְּרָאָפִינָּג אָוֹן טִיְּפְרִיְּטִינָּג, אַין אִידְישָׂ
אָוֹן אַיְן עַנְגָּלִישָׂ.

אוֹנוֹעָר בַּיּוֹרָא מִאָכְט אַויְיךְ אַיבָּעָרוּעָ
צָוְנוֹנָעָן פָּוָן אָוֹן אַיְן אַלְעָ שְׁפָרָאָכָעָן; אַלְעָ
זְוָאָס וַיַּיְנָעָן גַּעֲקוּמָעָן אַיְן בַּאֲרִיחָרוֹגָן מֵיט
אוֹנוֹעָר בַּיּוֹרָא וּוּיְיסָעָן, אָז מִיר טְוָעָן בְּלוֹיוֹ
עַרְשָׁטְ-סְלָאָפִינָּג אָרְבִּיט אָוֹן פַּאַר זַהְרָיָה
מַעְסִינָּג פְּרִיזָעָן.

אִידְישָׂע פְּאַבְּלִיסִיטִי בַּיּוֹרָא, פָּאַרְזָאָלָה
שָׁעַט פָּוָן רָאוּעָ שָׁאָמָעָה, 189 סְעַקְאָגָדָה גְּדוּלָה